

EDUSKUNNAN VASTAUS 353/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuesta, laiksi porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuesta, laiksi porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 247/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (MmVM 34/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tavoitteet

Tämän lain tavoitteena on parantaa porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen rakennetta ja toimintaedellytyksiä sekä edistää näitä elinkeinoja harjoittavien elinkeinotoimintaa ja poronhoito- ja luontaiselinkeinoalueen kehittämistä asuinalueena kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

Lain mukaisissa toimenpiteissä on kiinnitettävä erityistä huomiota saamelaisten mahdollisuuksiin alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kulttuurimuotoonsa kuuluvia elinkeinoja saamelaisten kotiseutualueella.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen rakenteen ja toimintaedellytysten parantamiseksi ja kehittämiseksi myönnettävään tukeen, joka rahoitetaan kokonaan tai osittain Euroopan unionin varoista tai yksinomaan kansallisista varoista.

Maatalouden rakenteen parantamiseen myönnettävistä tuista säädetään maatalouden rakennetuista annetussa laissa (1476/2007). Tätä lakia voidaan kuitenkin soveltaa, jos porotalous- tai luontaiselinkeinotilalla harjoitettavasta muusta alkutuotannosta kuin porotaloudesta saatava tulo alittaa vähimmäismäärän, joka on edellytyksenä tuen myöntämiseksi mainitun lain nojalla. Alkutuotannosta saataviin tuloihin ei tällöin kuitenkaan lueta metsätalouden tuloja.

Porotaloustuotteen ja muun maataloustuotteen ensiasteen jalostukseen ja markkinointiin sekä porotalous- tai luontaiselinkeinotilan toiminnan laajentamiseen porotalouden tai muun luontaiselinkeinon ulkopuolelle myönnettävistä tuista säädetään maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetussa laissa (1443/2006). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin paliskuntien teurastamojen peruskorjausinvestointeihin ja sellaiseen tilalla tapahtuvaan toimintaan, joka on tarpeen eläin- tai kasvituotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten.

Lakia ei sovelleta tukeen tai korvaukseen, joka myönnetään maataloutta harjoittavalle tuotantotoiminnasta luopumiseen. Lakia ei sovelleta hankkeeseen tai toimenpiteeseen, jota on tuettu kolttalain (253/1995) nojalla.

Lakia ei myöskään sovelleta Euroopan unionin rakennerahastojen tai Euroopan kalatalousrahaston varoista rahoitettavaan tukeen eikä sellaiseen Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvaan toimenpiteeseen, johon voidaan myöntää tukea muun kalatalouden tukea koskevan lainsäädännön nojalla.

3 §

Tukijärjestelmät

Tässä laissa tukijärjestelmällä tarkoitetaan:

- 1) elinkeinonharjoittajan investointitukea;
- 2) nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea;
- 3) elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistukea;
- 3) paliskunnan investointitukea;
- 4) paliskunnan aitojen kunnossapitotukea;
- 5) vapaaehtoista velkajärjestelyä;
- 6) tutkimusrahoitusta; ja
- 7) erityisiä etuuksia.

4 §

Maantieteellinen soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan tuettaessa porotalouden harjoittamista poronhoitolaissa (848/1990) tarkoitetulla poronhoitoalueella.

Muihin luontaiselinkeinoihin kuin porotalouden tätä lakia sovelletaan Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Savukosken kunnissa sekä Muonion, Kittilän, Sodankylän ja Sallan kuntien niissä osissa, jotka ovat Kajangin, Tepaston, Pomovaaran, Peurasuvannon, Savukosken Seitajärven, Ruotsukaisen, Pulkkaviidan ja Ylirovanvaaran muodostaman rajaviivan pohjoispuolella. Jos rajaviiva kulkee taloryhmän läpi, sovelletaan lakia koko taloryhmään.

5 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamien tukien myöntämiseen, maksamiseen, seurantaan, tarkastukseen ja takaisinperintään, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Tukea myönnettäessä sovelletaan myös, mitä valtiontuen myöntämisen edellytyksistä ja rajoituksista maatalousalalla ja muiden elinkeinojen alalla Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään tai määrätään ottaen kuitenkin huomioon, mitä porotaloudesta erikseen on sovittu Suomen liittyessä Euroopan unioniin.

Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta tämän lain mukaiseen tukijärjestelmään annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Tukijärjestelmän käyttöönottamisesta ja kestosta säädetään valtioneuvoston asetuksella Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia taikka kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskevan Euroopan unionin lainsäädännön, muita elinkeinoja koskevan lainsäädännön sekä valtion talousarviossa tai maatilatalouden kehittämisrahaston käytösunnitelmassa tukijärjestelmän rahoitusta varten osoitettujen varojen rajoissa.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *porotaloudella* poronhoitolaissa tarkoitettua poronhoitoa;

2) *luontaiselinkeinoilla* poronhoitoa, kalastusta ja metsästystä, muun luontaiselinkeinon ohella harjoitettavaa pienimuotoista maa- ja metsätaloutta sekä muuta luonnon jatkuvaan tuottokykyyn perustuvien luonnonvarojen hyödyntämistä, kuten ammattimaista marjastusta ja sienestystä;

3) *luontaiselinkeinoon liittyvällä elinkeinolla* sellaista elinkeinotoimintaa, jota harjoitetaan luontaiselinkeinon ohessa siltä osin kuin se koskee elinkeinoissa tarvittavien välineiden valmistusta ja kunnostamista, luontaiselinkeinoa hyödyntävää palvelutoimintaa taikka luontaiselinkeinosta saatujen tuotteiden jalostamista;

4) *porotaloustilalla* porotilalain (590/1969) tai porotalouslain (161/1990) nojalla perustettua taikka niiden, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) tai tämän lain nojalla rakentamiseen myönnettyä tuella rahoitettua porotalouden harjoittajan asuinpaikaksi tarkoitettua tilaa taikka muuta yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistön osan tai tuotantorakennuksen ja sen maapohjan muodostamaa, porotalouden harjoittamisessa käytettävää toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäistä poronhoitoalueella sijaitsevaa yksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena omistuksen tai vuokrauksen perusteella;

5) *porotalousyrittäjällä* elinkeinotoimintaa, jossa harjoitetaan yksinomaan porotaloutta taikka porotalouden ohella porotaloudesta saatujen tuotteiden jalostusta tai niihin liittyvää palvelutoimintaa;

6) *luontaiselinkeinotilalla* luontaiselinkeinolain (610/1984) nojalla perustettua, lisäaluetta antamalla muodostettua taikka mainitun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain tai tämän lain nojalla rakentamiseen myönnettyä tuella rahoitettua luontaiselinkeinon harjoittajan asuinpaikaksi tarkoitettua tilaa taikka muuta yhden tai useamman kiinteistön tai kiin-

teistön osan tai tuotantorakennuksen ja sen maapohjan muodostamaa, luontaiselinkeinon harjoittamisessa käytettävää toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäistä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua alueella sijaitsevaa yksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena omistuksen tai vuokrauksen perusteella;

7) *luontaiselinkeinoyrityksellä* elinkeinotoimintaa, jossa harjoitetaan yksinomaan yhtä tai useampaa luontaiselinkeinoa tai luontaiselinkeinon ohessa 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa;

8) *saamelaiden kotiseutualueella* saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitettua aluetta;

9) *rahoituksella* avustuksena, lainana, muuna luottona tai pääomasijoituksena yritykselle annettua pitkäaikaiseen käyttöön tarkoitettua pääomaa;

10) *julkisella rahoituksella* Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön varoista myönnettyä rahoitusta tai rahoitusta, josta on päättänyt julkinen taho;

11) *yksityisellä rahoituksella* muuta kuin 10 kohdassa tarkoitettua rahoitusta;

12) *tuella* tämän lain nojalla Euroopan unionin varoista taikka valtion talousarvioon sisältyvistä tai maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyä avustusta, korkotukea, valtionlainaan liittyvää tukea sekä tukea, joka sisältyy maatilatalouden kehittämisrahaston vastuulla myönnettyyn takaukseen, tai muuta etuutta, joka myönnetään tämän lain nojalla;

13) *muulla tuella* muuta kuin 12 kohdassa tarkoitettua Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön tai julkisyhteisön käytettävissä olevista varoista myönnettyä avustusta, korkotukea, korkoetuutta, valtiontakausta tai, jos valtiontakaukseen on erikseen sisältynyt laskennallinen tuki, valtiontakauksen laskennallista tukea sekä muuta lainaan tai takaukseen sisältyvää tukiosuutta sekä mitä tahansa muuta hakijan saamaa tai hakijalle kuuluvaa tai muun viranomaisen tai julkisyhteisön myöntämää tukea tai etuutta, joka on kohdistunut hakijan porotalous- tai luontaiselinkeinoyritykseen kustannusten vähennyksenä, käyttöoikeutena tai muulla tavoin muodossa, joka ei ole yritystä varten myönnet-

tyä rahoitusta; tueksi ei kuitenkaan katsota verovähennyksiä, ellei vähennys kuulu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan mukaiseen hyväksytyyn tukijärjestelmään;

14) *tuettavalla toimenpiteellä* porotalouden tai muun luontaiselinkeinon aloittamiseen tai harjoittamiseen liittyvää toimintaa, johon tukea on haettu tai johon tuki on myönnetty;

15) *investoinnilla* rakennuksen, rakenteen tai rakennelman rakentamista, laajentamista, peruskorjaamista tai hankkimista sekä muuta käyttäajaltaan pitkäaikaisen aineellisen ja aineetoman omaisuuden hankkimista;

16) *hyväksytyllä luotonantajalla* maatalouden rakennetuista annetun lain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettua luotonantajaksi hyväksyttyä luottolaitosta;

17) *keskusrahallaitoksella* maatalouden rakennetuista annetun lain 52 §:n 2 momentissa tarkoitettua luottolaitosta tai muuta yhteisöä, jonka Maaseutuvirasto on hyväksynyt toimimaan keskusrahallaitoksena.

Edellä 1 momentin 4 ja 6 kohdassa kiinteistön osalla tarkoitetaan määräosaa ja määräalaa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin maa- ja metsätaloutta pidetään pienimuotoisena ja milloin porotaloustilana tai luontaiselinkeinotilana voidaan pitää rakennuskelpoista kiinteistöä, sekä porotaloustilan ja luontaiselinkeinotilan enimmäiskoosta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan myös tarkemmat säännökset luontaiselinkeinoon liittyvistä elinkeinoista.

2 luku

Tuen rahoitus

7 §

Tuen rahoitusta ja määrää koskevat edellytykset

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että valtion talousarviossa tai maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa on osoitettu tarkoitusta varten myöntämisvaltuus tai määräraha.

Tukea ei voida myöntää siltä osin kuin julkisen tuen osuus tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista ylittää Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn julkisen tuen enimmäismäärän. Jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, tukeen sisältyvän julkisen rahoituksen määrä ei saa ylittää ohjelmassa määritetyn julkisen rahoituksen enimmäismäärää.

Tämän lain mukaista tukea myönnettäessä otetaan tuen enimmäismäärän vähennyksenä huomioon samaan hankkeeseen myönnetty muu toimenpiteen rahoittamiseen myönnetty tuki.

Tuettavan toimenpiteen rahoitustavat on ilmoitettava. Rahamääräisen suorituksen lisäksi yksityisenä rahoituksena voidaan hyväksyä vastikkeetta tehty työ tai tuotantopanoksen luovutus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vastikkeetta tehdyn työn tai tuotantopanoksen luovutuksen käyttämisestä yksityisenä rahoituksena.

8 §

Ohjelmaan sisältyvä tuki

Ohjelmaan sisältyvään tukeen sovelletaan, mitä maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnoinnista annetussa laissa (532/2006) säädetään.

3 luku

Tuen saamisen yleiset edellytykset

9 §

Tukemisen tarkoituksenmukaisuus

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että toimenpiteen tukeminen kokonaisuutena arvioiden on tarkoituksenmukaista. Tukea myönnettäessä on erityisesti otettava huomioon toimenpiteen vaikutukset elinkeinon harjoittamisen jatkuvuuteen ja elinkeinonharjoittajien toimeentuloedellytysten parantamiseen.

Saamelaisten kotiseutualueella voidaan ottaa taloudellisten seikkojen lisäksi huomioon toi-

menpiteen merkitys saamelaisalueen poronhoitoon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamiseen kokonaisuutena.

Tukea ei kuitenkaan myönnetä, elleivät jäljempänä säädetyt tuen myöntämisen edellytykset täyty.

10 §

Tuen saaja

Elinkeinon harjoittamiseen ja vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn liittyvää tukea, asuntorahoituksen tukea sekä erityisiä etuuksia voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle. Paliskunnalle voidaan myöntää investointitukea ja poroaitojen korjaustukea. Tutkimusrahoitusta voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle, yksityis- ja julkisoikeudelliselle yhteisölle sekä säätiölle.

Tukea voidaan myöntää samaan toimenpiteeseen useammalle luonnolliselle henkilölle yhdessä, jos nämä kaikki täyttävät tuen myöntämisen edellytykset. Vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn liittyvää tukea voidaan kuitenkin myöntää, jos veloista pääosin vastuussa oleva täyttää tuen myöntämisen edellytykset.

Luonnollisen henkilön on tukea hakiessaan oltava 18 vuotta täyttänyt. Maan tai kiinteistön hankintaan taikka asuinrakennuksen rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaukseen ei myönnetä tukea 60 vuotta täyttäneelle eikä muuta tukea 65 vuotta täyttäneelle. Vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn liittyvää tukea voidaan myöntää kuitenkin ikärajoista riippumatta.

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea vain, jos se täyttää poronhoitolaissa sille asetetut velvoitteet.

11 §

Tuettavan toimenpiteen aloittaminen

Jollei erityisestä syystä muuta johdu, porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittajan taikka paliskunnan investointitukea, asunnonrakennustukea tai tutkimusrahoitusta ei myönnetä sellaiseen toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on

aloitettu. Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan kuitenkin myöntää enintään 18 kuukauden kuluessa porotalouden taikka muun luontaiselinkeinon harjoittamisen aloittamisesta.

Edellä 1 momentista poiketen paliskunnalle voidaan myöntää tukea myös sellaiseen investointiin, jonka toteuttamisen aloittaminen on ollut välttämätöntä muulle taholle kuin porotalouden harjoittajalle aiheutuvan vahingon estämiseksi tai paliskunnasta riippumattomasta syystä tuhoutuneen tai rikkoutuneen aidan korvaamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, milloin toimenpide katsotaan aloitetuksi, ja siitä, milloin jo aloitettuun toimenpiteeseen voidaan erityisestä syystä myöntää tukea.

12 §

Luvat ja rakentamissuunnitelmat

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista viranomaiselta, tuen myöntämisen edellytyksenä on luvan esittäminen.

Jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy rakentamisinvestointi, hakijan on lisäksi esitettävä rakentamista koskeva suunnitelma, josta käy ilmi rakentamisinvestoinnin toimivuus, tarkoituksenmukaisuus ja ympäristöön sopivuus.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset rakentamista koskevan suunnitelman sisällöstä.

Maa ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää rakentamisinvestoinnin teknisistä, taloudellisista, toiminnallisista sekä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvistä seikoista.

13 §

Tuen vähimmäismäärä

Rakentamisinvestointiin ei myönnetä tukea, jos hakemuksen perusteella tuen määrä olisi enintään 1 000 euroa. Muissa toimenpiteissä vastaava määrä on 500 euroa.

14 §

Tuettavien toimenpiteiden valinta

Tukea myönnetään 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa rajoissa ensisijaisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka merkittävästi edistävät 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita ja, jos tuki sisältyy ohjelmaan, ohjelmassa asetettuja tavoitteita.

Jos hakemus koskee investointien tukemista, tuettavien toimenpiteiden valinnassa voidaan ottaa huomioon seuraavat seikat:

1) tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan taloudellisiin edellytyksiin vaikuttavat tekijät;

2) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan porotalousyrityksen tai luontaiselinkeinoyrityksen talouteen;

3) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan porotaloustilan tai luontaiselinkeinotilan tuotanto-olosuhteisiin työympäristön, luonnonvarojen kestävä käytön tai eläinten hyvinvoinnin kannalta.

Jos hakemus koskee nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea, tuettavien toimenpiteiden valinnassa sovelletaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua perustetta. Jos hakemus koskee asuntorahoitusta, tuettavien toimenpiteiden valinnassa otetaan huomioon 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu peruste sekä tuen vaikutukset hakijan asuinoloihin.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavien toimenpiteiden valinnassa käytettävistä perusteista.

4 luku

Elinkeinoon harjoittajaa koskevat edellytykset

15 §

Elinkeinoon harjoittaminen

Tukea voidaan myöntää hakijalle, joka harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan porotaloutta porotaloustilalla taikka porotaloutta tai muuta luontaiselinkeinoon luontaiselinkeinotilalla niin, että hän saa siitä pääasiallisen osan toimeen-

tulostaan. Vähintään 80 eloporoa omistavan henkilön katsotaan kuitenkin saavan pääasiallisen osan toimeentulostaan porotaloudesta. Muun luontaiselinkeinoon harjoittavan on saatava vuotuisista tuloistaan luontaiselinkeinoista vähintään määrä, josta säädetään valtioneuvoston asetuksella ja jonka Maaseutuvirasto määräyksellään vuosittain tarkistaa yleistä ansiokehitystä vastaavaksi.

Paliskunnan työntekijämäärän lisäämiseksi voidaan vähemmän kuin 80 eloporoa omistavalle, joka ei ole täyttänyt 40:tä vuotta ja joka sitoutuu tekemään poronhoitotöitä määrääjän, myöntää tukea. Hyväksyttävistä poronhoitotöistä päättää paliskunnan hallitus siten kuin poronhoitolaissa säädetään. Tarkemmat säännökset tuesta ja sen myöntämisen edellytyksistä sekä eloporojen määrää korvaavista poronhoitotöistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin tukea voidaan erityisestä syystä myöntää irtaimiston hankintaan ilman, että hakijalla on porotalous- tai luontaiselinkeinotilaa.

16 §

Hakijan tulot

Hakijan on oltava hänen saamansa tulot huomioon ottaen tuen tarpeessa. Tuloina voidaan ottaa huomioon myös hakijan puolison tulot. Puolisoiden hakiessa yhdessä tukea otetaan huomioon kummankin puolison tulot yhteensä.

Puolisolla tarkoitetaan tässä laissa elinkeinonharjoittajan aviopuolisoa tai henkilöä, jonka kanssa hän asuu samassa taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään hakijan ja hänen puolisonsa enimmäistuloista sekä niistä tuloista, jotka otetaan enimmäistuloissa huomioon. Enimmäistulot voidaan eriyttää tuki-kohteittain. Maaseutuvirasto tarkistaa määräyksellään enimmäismäärän vuosittain yleistä ansiokehitystä vastaavaksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös tuloista, joita ei oteta huomioon kokonaistuloissa.

17 §

Ammattitaito

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on tuen kohteena olevaa elinkeinoa koskeva riittävä ammattitaito. Jos hakija on nuori elinkeinon harjoittamisen aloittaja, jolla ei tukea haettaessa ole riittävää ammattitaitoa, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hän sitoutuu täyttämään hakijan ammattitaitoa koskevan edellytyksen 36 kuukauden kuluessa tuen myöntämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset riittävästä ammattitaidosta.

18 §

Asuminen

Tuen myöntämisen edellytyksenä on että hakija asuu poronhoitoalueella tai, jos tukea haetaan muuhun luontaiselinkeinoon kuin porotalouteen, 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla alueella.

19 §

Porotalous- ja luontaiselinkeinotilan sijaintipaikka ja yhteisön kotipaikka

Jos porotalous- tai luontaiselinkeinotila muodostuu yhtä useammasta tilasta tai tilan osasta, porotaloustilan tai luontaiselinkeinotilan katsotaan sijaitsevan siinä kunnassa, jossa sen asuinrakennus sijaitsee tai, jos rakennetulla porotalous- tai luontaiselinkeinotilalla ei ole asuinrakennusta, jossa sillä oleva rakennus tai rakennukset pääosin sijaitsevat. Jollei kiinteistö ole rakennettu, sen katsotaan sijaitsevan siinä kunnassa, jossa pääosa kiinteistön alueesta sijaitsee.

Porotaloustilan on sijaittava poronhoitoalueella ja luontaiselinkeinotilan 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla alueella. Jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, porotalous- tai luontaiselinkeinotilan on sijaittava ohjelman soveltamisalueella. Jos hakija on yhteisö, tämän kotipaikan tulee sijaita Euroopan unionin alueella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, missä porotalous- ja luontaiselinkeinotilan katsotaan sijaitsevan.

20 §

Porotalouden ja muun luontaiselinkeinon harjoittamiseen käytetyn tilan hallintaa koskevat edellytykset

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija hallitsee tuen kohteena olevaa porotalous- tai luontaiselinkeinotilaa omistuksen tai vuokrasopimuksen perusteella. Jos tuen kohteena olevan tilan hallinta kuuluu yhteisesti kahdelle tai useammalle, muuta tukea kuin elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää, jos nämä hakevat tukea yhdessä ja vähintään kolmasosa porotaloustilasta tai luontaiselinkeinotilasta on sellaisen porotalouden tai muun luontaiselinkeinon harjoittajan hallinnassa, joka täyttää 15—18 §:ssä säädetyt edellytykset.

Jos sellaista porotalous- tai luontaiselinkeinotilan osaa, jota varten haetaan tukea rakensisinvestointiin tai jolla on olennaista merkitystä tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan jatkuvuuden kannalta, hallitaan vuokrasopimuksen tai kiinteistön hallinnan jakamista koskevan sopimuksen perusteella, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että sopimukseen perustuva oikeus on kirjattu. Vuokraoikeuden tulee lisäksi olla siirrettävissä kolmannelle kiinteistön omistajaa kuulematta, ja sen voimassaolon tulee jatkua vähintään 10 vuotta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hallinnan arvioinnista yhteisomistustilanteissa.

21 §

Tuen kohteena olevaa elinkeinotoimintaa koskevat edellytykset

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että porotaloustilalla harjoitetulla poronhoidolla voidaan osoittaa olevan edellytykset jatkuvaan kannattavuuteen. Vastaava edellytys koskee luontaiselinkeinotilalla harjoitettua poronhoitoa ja

muuta luontaiselinkeinoa. Jos hakemus koskee elinkeinonharjoittajan aloitustukea, edellytyksiä arvioitaessa voidaan ottaa huomioon tuen kohteena olevalla tilalla harjoitettavat luontaiselinkeinoon liittyvät elinkeinot. Jos tukea voidaan myöntää ilman, että hakijalla on hallinnassaan porotaloustila tai luontaiselinkeino-tila, tai jos hakemus koskee asunnon rakentamista, laajentamista tai peruskorjaamista, hakijan on osoitettava kykenevänsä tuloillaan sekä julkisen ja yksityisen rahoituksen avulla vastaamaan hankkeen toteuttamisesta ja sen rahoituksesta johtuvista kustannuksista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan sekä porotalous- ja luontaiselinkeino-rytymisen toimintaedellytyksiä arvioitaessa käytettävistä perusteista.

22 §

Elinkeinosuunnitelma

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää tuen kohteena olevaa porotalouden harjoittamista koskevan suunnitelman (*elinkeinosuunnitelma*), johon on sisällytetty myös luontaiselinkeinoon liittyvien elinkeinon tiedot haettaessa tukea tilanpidon aloittamiseen. Elinkeinosuunnitelmaan on sisällyttävä 15—21 §:ssä säädettyjä edellytyksiä ja tuettavaa toimenpidettä koskevat tiedot. Lisäksi suunnitelmaan on sisällyttävä toimenpiteeseen nähden tarkoituksenmukaisessa laajuudessa porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamista koskevat tavoitteet, keinot tavoitteiden saavuttamiseksi sekä arvio toiminnan kehityksestä.

Elinkeinosuunnitelmassa on esitettävä 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen täyttämiseksi suoritettavat toimenpiteet.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset elinkeinosuunnitelman sisällöstä.

23 §

Porotalous- ja luontaiselinkeinotilan tuotantolosuhteet

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevassa porotalousyrityksessä tai luontaiselinkeino-rytymässä noudatetaan sellaisia asianomaista tuotannonalaa koskevia pakollisia vaatimuksia, jotka perustuvat ympäristöä, hygieniää ja eläinten hyvinvointia koskevaan Euroopan unionin ja kansalliseen lainsäädäntöön. Hakijalta voidaan edellyttää selvitystä vaatimusten noudattamisesta. Tarvittaessa vaatimusten noudattaminen voidaan todeta tuen myöntäneen viranomaisen tai eläinlääkärin suositellalla tarkastuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vaatimusten noudattamista koskevasta selvityksestä.

5 luku

Elinkeino- harjoittajan investointituki

24 §

Elinkeino- harjoittajan investointituen edellytykset

Porotalouden harjoittajalle voidaan myöntää tukea porotaloudessa tarpeellisiin investointeihin, jotka lisäävät tehokkuutta, parantavat laatua, turvaavat toimintaedellytyksiä tai helpottavat elinkeino- sopeutumista uusiin olosuhteisiin tai vaatimuksiin. Tukea voidaan myöntää sekä irtaimen että kiinteän omaisuuden hankintaa koskeviin investointeihin. Vastaaviin tarkoituksiin voidaan myöntää tukea myös muun luontaiselinkeinon harjoittamisessa tarpeellisiin investointeihin.

Tukea voidaan myöntää 1 momentissa tarkoitettusta investoinnista aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin. Hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä voidaan määrittää investoinnin kohteeseen sovellettavien maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyjen yksikkökustannusten avulla. Jollei yksikkö- kus-

tannuksista ole säädetty, voidaan edellyttää selvitystä kustannusten perustumisesta tavanomaiseen hintatasoon.

Investointituella tuettavasta toiminnasta ja hyväksyttävistä kustannuksista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Investointituen määrä

Investointituki myönnetään prosentuaalisena osuutena tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista. Tukea voidaan kohdentaa sekä tuen muoto, taso ja enimmäismäärä määrittää kohdealueen, elinkeinon, tuen kohderyhmän tai kohteen perusteella ottaen huomioon 1 §:ssä säädetty tavoitteet, porotaloudessa tai muussa luontaiselinkeinossa vallitseva markkinatilanne ja tuen rahoitukseen käytettävissä olevat varat. Toimenpidettä voidaan rahoittaa avustuksella, valtionlainalla tai korkotukilainalla.

Investointituen tasosta ja enimmäismäärästä, tuen muodosta sekä siitä, milloin valtionlaina voidaan myöntää kokonaan tai osaksi ilman tavanomaista pankkitoiminnassa käytettyä vakuutta, annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa.

6 luku

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustuki

26 §

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustuen edellytykset

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää porotalouden harjoittajalle, joka saa hallintaansa porotaloustilan ja joka ensimmäistä kertaa ryhtyy poronhoidosta vastaavaksi elinkeinonharjoittajaksi. Tukea voidaan myöntää myös muun luontaiselinkeinon harjoittajalle, joka saa hallintaansa muun luontaiselinkeinon harjoittamiseen soveltuvan tilan

ja ryhtyy ensimmäistä kertaa porotalouden yhteydessä muun luontaiselinkeinon harjoittajaksi.

Aloitustukea ei myönnetä sille, joka tukea hakiessaan on täyttänyt 40 vuotta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset aloitustuella tuettavasta toiminnasta.

27 §

Aloitustuen määrä

Aloitustuki voidaan myöntää kiinteänä tasamääräisenä tukena tai prosentuaalisena osuutena tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista taikka näiden yhdistelmänä. Tuen muoto, taso ja enimmäismäärä voidaan määrittää kohdealueen, tuotannonalan tai tuen kohderyhmän perusteella ottaen huomioon 1 §:ssä säädetty tavoitteet, porotaloudessa ja muissa luontaiselinkeinoissa tuotannonalalla vallitseva markkinatilanne ja tuen rahoitukseen käytettävissä olevat varat.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen muodosta ja enimmäismäärästä Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa. Aloitustuen tasosta ja hyväksyttävistä kustannuksista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella edellä tarkoitetuissa rajoissa.

7 luku

Elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistuki

28 §

Asunnonrakentamistuen edellytykset

Asunnonrakentamistukea voidaan myöntää porotalouden tai muun luontaiselinkeinon harjoittajalle sellaiseen investointiin, jonka tarkoituksena on porotaloustilan tai luontaiselinkeinon tilan asunto-olojen parantaminen. Tukea ei myönnetä, jos samaan tarkoitukseen voidaan myöntää muuta tukea julkisista varoista.

Asunnonrakentamistuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevaa asuntoa käytetään hakijan, tämän perheenjäsenten tai tilan sukupolvenvaihdoksen yhteydessä elinkeinon harjoittamisesta luopuvan henkilön vakinaisena asuntona, jos luopuja on tällöin pidättänyt itselleen oikeuden asua tilalla. Asunnon tulee olla kooltaan ja varustelultaan tarkoituksenmukaisessa suhteessa edellä tarkoitettuun käyttötarkoitukseen sekä sijaita elinkeinon harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi tuen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon asuinrakennuksen vaatimat tie-, sähköistys- ja vesihuoltojärjestelyt.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen myöntämisen edellytyksistä, tuen kohteena olevan asunnon koosta ja käyttötarkoituksesta sekä hyväksyttävistä kustannuksista.

29 §

Taloudellinen tarkoituksenmukaisuus

Asunnonrakentamistuen myöntämisen tulee olla hakijan taloudelliset olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Tällöin tarkastellaan hakijan ja hänen puolisonsa kokonaistuloja.

30 §

Asunnonrakentamistuen määrä

Asunnonrakentamistuki myönnetään asuntonrakentamisesta ja siihen liittyvistä sähköistys- ja vesihuoltotoimenpiteistä aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin. Tuki myönnetään prosentuaalisena osuutena tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista. Hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä voidaan määritellä investoinnin kohteeseen sovellettavien maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettävien yksikkökustannusten avulla. Jollei yksikkökustannuksia ole annettu, voidaan edellyttää selvitystä kustannusten perustumisesta tavanomaiseen hintatasoon.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hyväksyttävistä kustannuk-

sista sekä tukitasosta, tuen määrästä ja sen muodosta.

8 luku

Paliskunnan tuet

31 §

Paliskunnan investointituki

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea investointiin, joka on tarpeellinen sellaisen poronhoitoon liittyvän tehtävän suorittamiseksi, joka poronhoitolaissa säädetään paliskunnan velvollisuudeksi tai joka muuten on paliskunnan poronhoidossa tarpeen.

Investointitukea voidaan myöntää:

- 1) poronhoidossa tarpeellisen aidan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen;
- 2) teurastamon peruskorjaamiseen;
- 3) poronhoidossa tarpeellisen muun rakennuksen kuin teurastamon rakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen;
- 4) teurastamon tai muun rakennuksen, rakenteen tai rakennelman käyttämisessä välttämättömän tie- tai vesihuoltoliittymän tai vastaavan muun liittymän hankintaan ja rakentamiseen;
- 5) sellaisen irtaimiston hankintaan, jolla helpotetaan poronhoitotöitä, mahdollistetaan investointien käyttäminen tai vähennetään poronhoidosta aiheutuvia kustannuksia.

Tukea ei myönnetä valtakunnan rajalle rakennettavien esteaitojen rakentamiseen eikä niiden kunnossapitoon.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavasta toiminnasta, hyväksyttävistä kustannuksista sekä tuen muodosta ja enimmäismäärästä.

32 §

Paliskunnan aitojen kunnossapitotuki

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea 31 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettun aidan kunnossapitoon. Tuen tarve arvioidaan paliskunnan

hoidettavina olevien aitojen määrän, iän, kunnon ja tarpeellisuuden perusteella.

Tuki myönnetään hyväksytyjen kustannusten perusteella.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen edellytyksistä, hyväksyttävistä kustannuksista sekä tuen muodosta ja enimmäismäärästä.

9 luku

Tutkimusrahoitus

33 §

Rahoitettavat tutkimukset ja selvitykset

Tämän lain nojalla voidaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoin rahoittaa porotalouden ja luontaiselinkeinojen toimintaedellytyksiä ja kehittämistä koskevia tutkimuksia ja selvityksiä.

Tutkimusten ja selvitysten rahoittamisen ohjaamista ja seurantaan varten voidaan asettaa neuvottelukunta.

Sen lisäksi, mitä 49 §:ssä, 50 §:n 1 momentissa, 53 §:n 1 momentissa sekä 54 ja 58 §:ssä säädetään, rahoituksesta tiedottamiseen sekä sen hakemiseen, myöntämiseen, maksamiseen, valvontaan ja takaisinperintään sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä rahoituksesta, tuettavista tutkimuksista ja selvityksistä, hyväksyttävistä kustannuksista, rahoituksen muodosta ja enimmäismäärästä sekä neuvottelukunnasta ja sen tehtävistä.

10 luku

Tukimuodot

34 §

Tukimuodot

Tämän lain mukainen tuki elinkeinonharjoittajalle voidaan myöntää:

- 1) avustuksena;
 - 2) valtionlainaan liittyvänä tukena, joka voi olla korkoetuus, korkovapaus, lyhennyksen vapaavuosi, lyhennyksen lykkäys tai valtionlainan täysi tai osittainen vakuudettomuus;
 - 3) korkotukilainan korkotukena;
 - 4) valtiontakaukseen liittyvänä tukena;
 - 5) luottojen ehtojen muutoksena vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä;
 - 6) valtionmaan käyttöön liittyvänä etuutena.
- Paliskunnalle tuki voidaan myöntää avustuksena.

Tutkimuksen suorittajalle rahoitus voidaan myöntää avustuksena tai tutkimusrahoitus voidaan toteuttaa siirtana maatilatalouden kehittämisrahastosta.

11 luku

Lainaan liittyvän tuen myöntämisen erityiset edellytykset

35 §

Luotonantaja

Lainaan liittyvää tukea voidaan myöntää sellaista lainaa varten, jonka myöntää hyväksytty luotonantaja.

Hyväksytty luotonantaja voi myöntää lainan valtionlainana maa- ja metsätalousministeriön osoittamista maatilatalouden kehittämisrahaston varoista (*valtionlainat*) tai muuna lainana, johon liittyy tuki, sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty.

36 §

Valtionlainan myöntämisen edellytykset

Valtionlaina voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston vuosittain vahvistetun käyttösuunnitelman myöntämisvaltuuden rajoissa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää tukipäätöksellään valtionlainan enimmäismäärästä. Enimmäismäärä ei saa ylittää luotonantajan hyväksymää enimmäismäärää.

Luotonantaja voi myöntää valtionlainana sellaisen lainan:

- 1) jonka laina-aika on enintään 30 vuotta;
- 2) jonka vuotuinen kokonaiskorko on enintään valtioneuvoston asetuksella säädettävän viitekoron ja siihen lisättävän kiinteän prosenttiyksikkömäärän summa;
- 3) josta lainansaaja maksaa korkoetuuden verran kokonaiskorkoa alemmaa korkoa, kuitenkin vähintään yhden prosentin vuotuista korkoa; ja
- 4) jonka lainamäärä ei yhdessä samaan tarkoitukseen myönnetyn avustuksen ja muun kuin lainaan liittyvän tuen kanssa ylitä tuettavan toimenpiteen hyväksyttäviä kustannuksia.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset valtionlainan enimmäismäärästä, viitekorosta, kiinteästä viitekorkoon lisättävästä prosenttiyksiköstä sekä koron ja lainansaajan maksaman koron muuttumisesta.

37 §

Valtionlainaan sisältyvä tuki

Valtionlainaan sisältyvänä tukena voidaan myöntää korkoetus, korkovapaus, lyhennyksen vapaavuosi ja vapautus velvollisuudesta hankkia valtionlainalla vakuus. Valtionlainan tukimuotoja voidaan yhdistää samassa valtionlainassa.

Korkoetus on valtionlainan kokonaiskoron ja lainansaajan maksaman koron erotus. Korkoetuuden määrä on viisi prosenttiyksikköä, jollei 36 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vähimmäiskorosta muuta johdu. Valtionlainaan liittyvän tuen loputtua tuensaajan on mak-

settava valtionlainasta kokonaiskoron suuruista korkoa.

Korkoetuuden myöntämisen edellytyksenä on, että luotonantaja on hyväksynyt tukihakemukseen sisältyvän valtionlainan määrän ja lainaehdot.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset korkoetuuden, korkovapauden, vapaavuosien ja vakuudettomuuden arvon määrittelystä, vapaavuosien määrästä, lainaan liittyvän tuen enimmäismäärästä, tuen käytöstä laina-aikana sekä luotonantajan lainaehtoja koskevasta hyväksynnästä.

38 §

Korkotuen myöntämisen edellytykset

Korkotukea voidaan myöntää valtion talousarviossa vuosittain vahvistetun korkotukilainojen myöntämisvaltuuden rajoissa sellaista luottoa varten, jonka:

- 1) laina-aika on enintään 30 vuotta;
- 2) kokonaiskorko on enintään sellaisen koron suuruinen, joka vastaa hyväksytyn luotonantajan samanlaisiin tarkoituksiin myöntämien normaaliehtoisten lainojen korkoa ja johon on lisätty korkotukilainojen myöntämisestä ja hoitamisesta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset; ja
- 3) lainamäärä yhdessä samaan tarkoitukseen myönnetyn avustuksen ja muun kuin lainaan liittyvän tuen kanssa ei ylitä tuettavan toimenpiteen hyväksyttäviä kustannuksia.

39 §

Korkotuki

Korkotuen määrä on neljä prosenttiyksikköä. Edellytyksenä on kuitenkin, että lainansaaja maksaa lainasta vähintään yhden prosentin vuotuista korkoa. Korkotuen loputtua lainansaajan on maksettava lainasta luotonantajan kanssa sovitun korkoa. Korkotukea ei myönnetä kustannuksiin, jotka aiheutuvat ulkomaan valuutan määraisen luoton valuuttakurssin muutoksesta.

Korkotuen myöntämisen edellytyksenä on, että luotonantaja on hyväksynyt tukihakemukseen sisältyvät korkotukilainan määrän ja lainaehdot.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset korkotukilainan enimmäismäärästä, korkotuen määrittelystä, korkotuen käytöstä sekä luotonantajan lainaehdoista koskevasta hyväksynnästä.

40 §

Korkotukilainan koron arviointi

Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskussella on aihetta epäillä lainan koron ylittävän 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun koron, se voi pyytää Maaseutuvirastoa arvioimaan, täyttääkö lainan korko edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitetun edellytyksen. Luotonantajan on toimitettava Maaseutuvirastolle sen asiassa pyytämä selvitys.

12 luku

Valtioneuvoston myöntäminen

41 §

Valtioneuvoston enimmäismäärä

Valtioneuvoston myöntäminen maatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa vuosittain vahvistetun lainojen pääoman enimmäismäärän rajoissa. Valtioneuvoston myöntäminen olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 80 miljoonaa euroa mukaan lukien lainat, jotka on myönnetty maatalouden rakennetuista annetun lain ja sitä vastaavan aikaisemman lainsäädännön nojalla. Edellä mainittua määrää laskettaessa otetaan lisäksi huomioon sellaisten lainojen pääoma, johon kohdistuvan takaaajan vastuun toteutumisen aiheuttavat menot katetaan maatalouden kehittämisrahaston varoista.

42 §

Valtioneuvoston myöntämisen edellytykset

Valtioneuvoston myöntäminen voidaan myöntää korkotukilainan tai muun normaaliehtoisen lainan pääoman, koron sekä muiden luottoehtojen mukaisten maksujen suoritusten vakuudeksi. Valtioneuvoston myöntäminen ei saa ylittää tuettavan toimenpiteen hyväksyttävien kokonaiskustannuksien.

Valtioneuvoston myöntäminen sellaiselle hakijalle, jolla ei ole porotaloustilan tai luontaiselinkeinoalan hallintaan, sijaintiin tai muihin vastaaviin syihin liittyen lainan saamiseksi riittäviä vakuuksia.

Valtioneuvoston myöntämisen edellytyksenä on, ettei takauksen kohteena olevaan toimintaan liity merkittäviä riskejä ja että takaukselle asetetaan vastavakuus. Vastavakuuden ei tarvitse olla turvaava. Lisäksi edellytyksenä on, että luotonantaja antaa tukihakemuksessa esitetyistä lainaa koskevista tiedoista puoltavan lausunnon.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston myöntämisestä, valtioneuvoston myöntämisen enimmäismäärästä, valtioneuvoston myöntämisen enimmäismäärästä, vastavakuudesta sekä valtioneuvoston myöntämiseen liittyvien riskien arvioinnista.

13 luku

Tuen ehdot

43 §

Toimenpiteen toteutusaika

Muu tuettava toimenpide kuin vapaaehtoinen velkajärjestely ja tutkimus- tai selvityshanke on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Nuorelle porotalouden tai luontaiselinkeinoalan harjoittajalle elinkeinon aloittamiseen myönnetyn tuen tuettavana toimenpiteenä pidetään tällöin tilan ja porojen hankintaa. Tuettavan toimenpiteen toteutamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi

määräaika, jos se on toimenpiteen toteutustavan tai toiminnan luonteen kannalta perusteltua. Jos tukea on myönnetty rakentamisinvestoinnin yhteydessä irtaimiston hankintaan eikä hankintaa voida toteuttaa ennen rakentamisinvestoinnin valmistumista, lasketaan määräaika rakentamisinvestoinnin valmistumisesta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu 1 momentissa tarkoitettussa määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan.

Tarkempia säännöksiä tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Tuen käyttämisestä tavaroiden tai palveluiden hankinnasta taikka urakalla teettämisestä säädetään julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007). Tuen saajan on esitettävä selvitys hankinnan toteuttamisesta mainitussa laissa edellytetyllä tavalla.

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan elinkeinotoimintaan tai paliskunnan toimintaan eikä tuetun asuinrakennuksen käyttötarkoitusta muuttaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Jos tuetun investoinnin kohteen omistus- tai hallintaoikeus luovutetaan toiselle ennen edellä tarkoitettua määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan toiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Tuen kohteena olevaa elinkeinotoimintaa tai muuta toimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Jos tuen kohteena oleva elinkeinotoiminta tai siihen liittyvien varojen omistus- tai hallintaoikeus merkittävältä osin luovutetaan toiselle ennen edellä tarkoitettua määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan siirtymistä perintöoikeudellisen saannon tai sellaisen sukupolvenvaihdoksen kautta, jonka yhteydessä on maksettu tukea porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittamisesta luopumiseen tai myönnetty porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittajan aloitustukea.

45 §

Kirjanpitovelvollisuus

Tuen saajan on pidettävä tuettavasta toimenpiteestä kirjaa. Kirjanpito on järjestettävä osaksi tuen saajan kirjanpitolain (1336/1997) mukaista kirjanpitoa siten, että tuettavan toimenpiteen kirjanpito voidaan vaikeudetta tunnistaa ja erottaa muusta kirjanpidosta.

Jos tuen saaja on henkilö, jota verotetaan maatilatalouden tuloverolain (543/1967) mukaisesti tai osana porotalouden harjoittajan kirjanpitoa, pidetään tuettavan toimenpiteen riittävänä kirjanpitona, mitä tuen saajan muulta tilinpidolta verotuksen toimittamiseksi edellytetään. Tällöin on tilinpito kuitenkin järjestettävä siten, että tuettavan toimenpiteen kustannukset voidaan vaikeudetta tunnistaa ja erottaa muusta tilinpidosta.

Tuen saajan on säilytettävä tuettavaa toimenpidettä koskeva kirjanpitoaineisto siten kuin kir-

janpitolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Jos kysymys on Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, kirjanpitoon liittyvä aineisto on säilytettävä vähintään kolme vuotta siitä, kun Euroopan unionin komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

46 §

Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus

Tuen saaja on velvollinen antamaan tuen myöntäneelle viranomaiselle tuettavaa toimenpidettä, sen edistymistä sekä tuen käyttöä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Tuen saajan on viivytyksettä ilmoitettava toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sellaisista asemaansa, toimintaansa tai tuettavaa toimenpidettä koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta tuen maksamisen edellytyksiin tai jotka voivat johtaa tuen takaisinperintään.

Tuen saaja on velvollinen avustamaan 93 ja 94 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittajaa antamalla korvauksetta tarkastustehtävän suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja tarkastuksen kohdetta koskevat selvitykset sekä tarvittaessa esittelemällä tuettavaa kohdetta ja toimenpidettä.

14 luku

Tuen hakeminen ja myöntäminen

47 §

Hakumahdollisuudesta tiedottaminen

Maaseutuviraston on tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedotettava mahdollisuudesta hakea 5—8 luvussa tarkoitettua tukea, tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta, hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

48 §

Tukihakemus

Tukea on haettava kirjallisesti. Muuta kuin tutkimusrahoitusta koskeva tukihakemus on tehtävä tarkoitusta varten vahvistetulle lomakkeelle. Hakemus on allekirjoitettava. Hakemukseen on liitettävä tuen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat, selvitykset sekä suunnitelmat. Hakemuksessa on esitettävä myös selvitys tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen käytettävästä yksityisestä rahoituksesta.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun tuen hakemisesta käytettävistä lomakkeista, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista sekä selvitysten ja suunnitelmien esitystavasta.

49 §

Tuen hakeminen

Tuen hakemiselle voidaan asettaa määräaika. Tukihakemus on toimitettava Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Toimivaltainen viranomais on Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jollei jäljempänä 119 §:ssä tai 127 §:n nojalla toisin säädetä.

50 §

Tukihakemuksen arviointi

Ennen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pyytää muilta viranomaisilta, Paliskuntain yhdistykseltä tai saamelaiskäräjiltä lausunnon tuen saajaan ja tuettavaan toimenpiteeseen liittyvistä seikoista, jos tämä on tarpeen tuen myöntämisen edellytysten arvioimisessa.

Jos porotaloutta koskevan investoinnin kustannukset ylittävät valtioneuvoston asetuksella säädetyn määrän, Paliskuntain yhdistykseltä on

pyydettyä lausunto. Jos investointi lisäksi toteutetaan saamelaisten kotiseutualueella, lausunto on pyydettyä myös saamelaiskäräjiltä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ennen tuen myöntämistä suorittaa tuen myöntämisen edellytysten sekä tuettavan toimenpiteen arvioimiseksi tilakäynnin porotaloustilalla, luontaiselinkeinotilalla tai muussa kohteessa, jossa elinkeinonharjoittaja tai paliskunta aikoo toteuttaa investoinnin. Tilakäynnin havainnot on kirjattava, ja ne on annettava tiedoksi hakijalle. Tilakäynti porotalous- ja luontaiselinkeinotilalla ei saa koskea pysyväisluonteeseen asumiseen käytettyjä tiloja.

51 §

Tuen myöntämisen keskeyttäminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus keskeyttää tuen myöntäminen koko poronhoitoalueella tai alueellisesti, jos Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Tuen myöntäminen voidaan keskeyttää määräjäksi tai toistaiseksi. Ennen keskeyttämistä asiasta on neuvoteltava porotalouden osalta Paliskuntain yhdistyksen kanssa ja muiden luontaiselinkeinojen osalta niiden tuottaja- ja elinkeinojärjestöjen kanssa, joita asia koskee. Jos keskeyttäminen koskee saamelaisten kotiseutu-aluetta, keskeytyksestä on neuvoteltava saamelaiskäräjien kanssa. Keskeytyksestä on tiedotettava asianmukaisessa laajuudessa, ja ilmoitus siitä on julkaistava Virallisessa lehdessä.

52 §

Neuvottelu saamelaiskäräjien kanssa

Saatuaan käyttöönsä vuotuiset määrärahat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on neuvoteltava saamelaiskäräjien kanssa periaatteista, joita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten lisäksi noudatetaan tuettavista kohteista päätettäessä.

Neuvotteluissa on käsiteltävä seuraavia asioita:

- 1) varojen alueellinen ohjaaminen saamelaisalueelle;
- 2) varojen ohjaaminen porotalouteen ja luontaiselinkeinoihin;
- 3) varojen ohjaaminen asuntorakentamiseen ja elinkeinojen tukemiseen saamelaisalueella;
- 4) varojen ohjaaminen paliskuntien ja elinkeinojen harjoittajien hankkeisiin saamelaisalueella.

Neuvotteluihin sovelletaan, mitä saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:ssä säädetään.

Neuvottelun tulos on toimitettava tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle ja Maaseutuvirastolle.

53 §

Tukipäätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää tuen ja valtiontakauksen myöntämisestä.

Tukipäätökseen on otettava 5—8 luvussa tarkoitetun tuen myönnetty määrä, tässä laissa säädetyt tuen ehdot, sen maksamisen ja takaisinperinnän edellytykset sekä takauksen ehdot. Päätökseen tulee lisäksi ottaa Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut ehdot ja edellytykset. Rakentamisinvestointia koskevalla päätöksellä hyväksytään rakentamista koskeva suunnitelma.

Lainaan liittyvää tukea koskevalla päätöksellä hyväksytään valtionlainan tai korkotukilainan taikka valtiontakauksen kohteena olevan lainan määrä ja lainaehdot sekä valtiontakauksen määrä ja ehdot. Jos valtionlainaa, korkotukea tai valtiontakausta koskeva päätös valituksen johdosta muuttuu, lainan määrän ja ehtojen muuttaminen edellyttää luotonantajan suostumusta.

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista ja hakija ei ole tukipäätöksen teko hetkeen mennessä esittänyt lainvoimaista lupaa, tukipäätökseen voidaan ottaa ehto, jonka mukaan päätös raukeaa, jollei hakija esitä määräajassa sellaista lainvoimaista lupaa, joka mahdollistaa toimenpiteen toteuttamisen tukipäätöksen mukaisena.

Nuoren elinkeinon harjoittajan aloitustukea koskeva päätös on tehtävä 18 kuukauden kuluessa tilanpidon aloittamisesta.

54 §

Saamelaiskäräjien lausunto

Saamelaiskäräjien lausunto on pyydetty tutkimus- tai selvityshankkeen rahoittamista koskevasta hakemuksesta, jos hanke toteutetaan tai sen pääasiallinen tutkimuskohde sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella tai hanke koskee olennaisesti saamelaisten perinteisiä elinkeinoja. Lausunto on aina pyydetty merkittävistä porotaloutta koskevista tutkimus- tai selvityshankkeista.

55 §

Tukipäätöksen mukaisen oikeuden siirtäminen

Edellä 5—9 luvussa tarkoitettua tukea koskeva tukipäätöksen mukainen oikeus tukeen voidaan siirtää toiselle 4 luvussa säädetty edellytykset täyttävälle, jos kyseisen tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Siirron saajan on haettava päätöksen mukaisen oikeuden siirtämistä 48 §:ssä tarkoitettua menettelyä noudattaen. Tukipäätöksen siirtämisestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

15 luku

Tuen maksaminen

56 §

Avustusmuotoisen aloitustuen maksaminen

Avustusmuotoinen elinkeinon harjoittajan aloitustuki maksetaan ilman erillistä hakemusta. Avustus maksetaan enintään kahtena vuotuisena eränä.

Jos aloitustuki on myönnetty ennen porotalouden tai luontaiselinkeinoon harjoittamisen aloittamista, avustuksen ensimmäisen erän maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja esittää selvityksen tuen perusteena olevan elinkeinon

harjoittamisen aloittamisesta porotalous- tai luontaiselinkeinotilalla. Jos tukea on myönnetty 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen perusteella, avustuksen toisen erän maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että tuen saaja osoittaa toteuttaneensa 22 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet.

Tarkempia säännöksiä avustusmuotoisen aloitustuen maksueristä sekä 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten toimittamiselle asetettavasta määräajasta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitetuista selvityksistä.

57 §

Avustusmuotoisen investointituen, asunnonrakentamistuen ja paliskunnalle aitojen kunnossapitoon myönnetyn tuen maksaminen

Porotalous- tai luontaiselinkeinoyritystä varten myönnetyn investointituen tai asunnonrakentamistuen taikka paliskunnan investointituen ja aitojen kunnossapitotuen saajan on haettava avustuksen maksua kirjallisesti tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Maksuhakemus on allekirjoitettava. Hakemuksen jättämiselle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika, joka lasketaan tukipäätöksen tekemisestä tai, jos kyse on tuettavan toimenpiteen viimeisestä maksuhakemuksesta, tuettavan toimenpiteen toteutuksen päättymisestä. Hakemus on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Avustus voidaan maksaa enintään viidessä erässä. Avustusta maksetaan enintään tukitasoa sekä myönnetyn tuen määrää vastaava osuus maksuhakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista. Tuen saajan on tarvittaessa esitettävä selvitys yksityisen rahoituksen toteutumisesta.

Avustuksen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja on noudattanut tuen ehtoja. Lisäksi maksamisen edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon tosiasiallisuus, lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Jos avustusta on myönnetty rakentamisinvestointiin, viimeisen erän

maksamisen edellytyksenä on, että rakentamisinvestointi on kokonaisuudessaan toteutunut tukipäätöksen mukaisena. Maksuhakemukseen on liitettävä avustuksen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät tilinpitoasiakirjat ja selvitykset.

Tarkemmat säännökset menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista annetaan valtioneuvoston asetuksella. Avustusmuotoisen investointituen maksueristä ja maksuhakemuksen jättämiseksi asetettavasta määräajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset maksun hakemisesta käytettävistä lomakkeista sekä maksuhakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Maaseutuvirasto.

58 §

Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen

Edellä 5—9 luvussa tarkoitetun avustuksen maksamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa myöntämiensä tukien maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirasto vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen teknisestä suoritamisesta.

16 luku

Lainaan liittyvää tukea koskevat erityiset ehdot

59 §

Valtionlainan ja korkotukilainan myöntäminen

Luotonantaja voi myöntää valtionlainan tai, jos tuki myönnetään korkotukena, korkotukilainan, ja lainaa koskeva velkakirja saadaan allekirjoittaa, kun tukipäätös on tehty. Lainaa ei saa myöntää tukipäätöksestä poikkeavin ehdoin. Velkakirjaan on otettava ehto, jonka mukaan tukipäätöksen mukaiset lainaehdot ovat ensisijai-

sia velkakirjan ehtoihin nähden. Tukipäätös on liitettävä velkakirjaan.

60 §

Valtionlainan ja korkotukilainan nostaminen

Valtionlainan ja korkotukilainan saa nostaa ennen kuin tukipäätös on lainvoimainen. Lainan saa nostaa enintään kahdessa erässä. Jos valtionlainaa tai korkotukea on myönnetty rakentamisinvestointia varten, lainan saa kuitenkin nostaa enintään viidessä erässä.

Valtionlaina tai korkotukilaina tai lainan ensimmäinen erä on nostettava 43 §:ssä tarkoitetun määräajan kuluessa. Jos valtionlainaa tai korkotukea on myönnetty rakentamisinvestointia varten, valtionlainan tai korkotukilainan viimeistä erää ei saa nostaa ennen kuin rakentamisinvestointi on kokonaisuudessaan toteutunut tukipäätöksen mukaisena. Lainan viimeinen erä on tällöin nostettava viimeistään viiden kuukauden kuluessa 43 §:ssä tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Valtionlainan tai korkotukilainan taikka sen erän nostamista varten tuen saajan on hankittava nostolupa. Lupa on esitettävä lainan myöntäneelle luotonantajalle ennen nostoa.

Tarkemmat säännökset lainan nostoeristä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

61 §

Nostolupa

Luvan tuen kohteena olevan lainan tai sen erän nostamiseen myöntää hakemuksesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hakemukseen on liitettävä luvan myöntämiseen tarvittavat tilinpitoasiakirjat ja selvitykset. Nostoluvan hakemiselle voidaan asettaa määräaika, jota voidaan pidentää kerran ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta. Määräajan pidentämiseen tulee olla hyväksyttävä syy.

Tuen kohteena olevaa lainaa voidaan nostaa kerrallaan enintään toteutuneita kustannuksia vastaava osuus. Nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen ehtoja on noudatettu. Li-

säksi edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Tuen saajan on tarvittaessa esitettävä selvitys yksityisen rahoituksen toteutumisesta.

Jos kyse on nuoren elinkeinon harjoittajan aloitustuen kohteena olevasta lainasta ja tuki on myönnetty ennen elinkeinon harjoittamisen aloittamista, nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja esittää selvityksen elinkeinon harjoittamisen aloittamisesta tilalla. Jos tuki on myönnetty 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen perusteella, nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja osoittaa toteuttaneensa 22 §:n 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet. Jos laina nostetaan kahdessa erässä, on viimeksi mainittu selvitys esitettävä toisen erän nostamista varten. Erityisestä syystä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää nostoluvan ennen toimenpiteiden toteuttamista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä nostoluvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Tarkemmat määräykset luvan hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Maaseutuvirasto.

62 §

Valtionlainan vakuus

Valtionlainalla tulee lainaa nostettaessa olla pankkitoiminnassa yleisesti käytetty vakuus, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus erityisestä syystä myönnä vakuuden hankkimisesta vapautusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millä edellytyksillä valtionlainan saa myöntää kokonaan tai osittain ilman 1 momentissa tarkoitettua vakuutta.

63 §

Valtionlainan lyhentäminen ja koron suorittaminen

Valtionlainaa on lyhennettävä puolivuositain yhtä suurina maksuerinä. Lyhennysmaksujen eräpäivät ovat 30 päivänä huhtikuuta ja 31 päivänä lokakuuta.

Ensimmäinen lyhennysmaksu erääntyy suoritettavaksi viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Jos valtionlaina on myönnetty rakentamisinvestointiin, erääntyy ensimmäinen lyhennysmaksu kuitenkin viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa kahden vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Korkoa on suoritettava puolivuositain lainan tai kunkin lainaerän nostopäivästä lukien eräpäivinä.

Luotonantaja ja tuen saaja voivat sopia ylimääräisistä lyhennysmaksuista, niiden vaikutuksesta jäljellä oleviin lyhennysmaksuihin sekä koko lainan ennaikaisesta takaisinmaksusta.

Luotonantaja voi myöntää lyhennysmaksuille lykkäystä, jos tämä on tarpeen tuen saajan tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Lykkäystä voidaan myöntää enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään viideksi vuodeksi. Jos lykkäystä tulisi myönnettäväksi yhteensä enemmän kuin kolme vuotta, luotonantajan on pyydettävä lykkäykseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Lykkäyksen johdosta laina-aikaa voidaan pidentää 36 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 38 §:n 1 kohdassa säädetyn enimmäisajan rajoissa tai jäljellä olevia lyhennysmaksuja korottaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lykkäyksen myöntämisen edellytyksistä ja lykkäyksen vaikutuksesta tukeen.

64 §

Korkotukilainan lyhentäminen ja koron suorittaminen

Korkotukilainaa on lyhennettävä puolivuositain tai neljännesvuositain yhtä suurina maksuerinä.

Ensimmäinen lyhennysmaksu erääntyy suoritettavaksi viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Jos korkotukilaina on myönnetty rakentamisinvestointiin, ensimmäinen lyhennysmaksu erääntyy kuitenkin viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa kahden vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Korkoa on suoritettava puolivuositain tai neljännesvuositain lainan tai kunkin lainaerän nostopäivästä lukien.

Luotonantaja ja tuen saaja voivat sopia ylimääräisistä lyhennysmaksuista, niiden vaikutuksesta jäljellä oleviin lyhennysmaksuihin sekä koko lainan ennenaikaisesta takaisinmaksusta.

Luotonantaja voi myöntää lyhennysmaksuille lykkäystä, jos se on tarpeen tuen saajan tilausten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Lykkäystä voidaan myöntää enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään viideksi vuodeksi. Lykkäyksen johdosta laina-aikaa voidaan pidentää 36 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 38 §:n 1 kohdassa säädetyn enimmäisajan rajoissa tai jäljellä olevia lyhennysmaksuja korottaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lykkäyksen myöntämisen edellytyksistä ja lykkäyksen vaikutuksesta tukeen.

65 §

Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen

Valtionlaina tai tuen kohteena oleva muu laina saadaan siirtää toiselle hyväksytylle luotonantajalle. Laina saadaan siirtää toiselle tuen saajalle, jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tämän hyväksyy 55 §:ssä tarkoitetun päätöksen yhteydessä.

Valtionlainan ehtoja ei saa muuttaa ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Tuen kohteena olevan muun lainan ehtoja saadaan muuttaa edellyttäen, ettei tällä ole vaikutusta tuen myöntämisen edellytysten tai ehtojen täyttämiseen taikka valtion asemaan taakaajana. Muussa tapauksessa tuen saajan on hankittava lainan ehtojen muuttamiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Jollei korkotukilainaan kohdistu valtioneuvoston päätös, laina saadaan siirtää ja sen ehtoja muuttaa rajoituksetta sen jälkeen, kun korkotuen maksaminen on päättynyt.

Lupaa lainan ehtojen muuttamiseen ei voida myöntää, jos lainan ehtojen muuttaminen vaikuttaa tuen myöntämisen edellytysten täyttämiseen taikka lisää olennaisesti valtionvastuuseen tai valtioneuvoston perustuvaa valtion vastuuta lainasta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tilanteista, joissa lainan ehtojen muuttaminen edellyttää luvan hankkimista, sekä luvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset luvan hankkimisessa käytettävistä lomakkeista.

66 §

Valtionlainan korkoetuuden ja muun lainaan liittyvän tuen sekä valtioneuvoston päätöksen sisältyvän tuen käyttäminen

Valtionlainaan liittyvästä tuesta vähennetään heti lainaa nostettaessa vakuudettomuuden arvon osuus tuesta. Myönnettyjen vapaavuosien, korkovapauden ja korkoetuuden yhteenlasketusta nimellisarvoisesta määrästä vähennetään kultakin korkojaksolta kyseistä jaksoa koskeva vapaavuoteen kuuluvan puolen vuoden lyhennyksen määrä sekä korkovapauden tai korkoetuuden määrä. Jos tuki ei jonakin korkojaksona riitä kaikkiin tuen osiin, vähennetään tuen osat edellä mainitussa järjestyksessä.

Korkoetuutta vähennetään 37 §:n 2 momentissa tarkoitettua määrää vastaava osuus kullakin korkojaksolla voimassa olevasta valtion-

lainan kokonaiskorosta. Korkoetuutta vähennetään yhteensä enintään myönnetyn tuen nimelisarvoista määrää vastaava osuus.

Korkotukilainaa tai muuta lainaa varten myönnettyyn valtiontakaukseen liittyvästä tuesta vähennetään heti lainaa nostettaessa valtiontakaukseen sisältyvän tuen osuus lainaan liittyvästä tuesta.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset menettelystä, jota luotonantajan on noudatettava käyttäessään lainaan liittyvää tukea myöntämäänsä valtionlainaan.

67 §

Lainan myöntäminen maatilatalouden kehittämisrahaston varoista luotonantajalle

Maaseutuvirasto päättää luotonantajan hakemuksesta lainan myöntämisestä luotonantajalle valtionlainojen myöntämistä varten. Lainaa voi hakea keskusrahallaitoksen välityksellä.

Maaseutuvirasto laatii valtion ja yhden tai usean luotonantajan välisen velkakirjan, allekirjoittaa sen valtion puolesta sekä huolehtii velkakirjan säilyttämisestä ja luovuttamisesta lainansaajalle lainan tultua maksetuksi tai korvatuksi uudella velkakirjalla.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset menettelystä varoja valtiolta haettaessa, myönnettäessä ja maksettaessa sekä siitä, milloin luotonantaja voi toimia ilman keskusrahallaitoksen välitystä.

68 §

Valtionlainan tilittäminen

Luotonantaja on velvollinen maksamaan erääntyneet valtionlainan lyhennykset ja korot valtiolle sitä mukaa ja sen suuruisina kuin lainansaajat ovat velvolliset suorittamaan velkansa luotonantajalle. Tilitykset on suoritettava seitsemän pankkipäivän kuluessa siitä, kun laina on velalliseen nähden erääntynyt tai velallinen on maksanut ylimääräisen lyhennyksen.

Luotonantajan hyvityshakemuksen johdosta annetun Maaseutuviraston päätöksen mukaiset

maksut on maksettava seitsemän pankkipäivän kuluessa siitä, kun luotonantaja on saanut päätöksestä tiedon.

69 §

Luotonantajan kulujen korvaaminen

Lainanantajille suoritetaan valtionlainojen hoitamisesta aiheutuvista kuluista korvausta, jonka suuruudesta ja maksuehdoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Maaseutuvirasto päättää valtionlainan hoitamisesta luottolaitokselle maksettujen 1 momentissa tarkoitettujen korvauksien perimisestä luottolaitokselta takaisin osaksi tai kokonaan, jos luottolaitos ei ole hoitanut valtionlainaa tässä laissa tai sen nojalla säädettyllä tavalla tai hyvän pankkitavan edellyttämällä tavalla. Takaisinperimiseen voidaan 95 §:n estämättä ryhtyä koko laina-ajan.

70 §

Valtionlainojen varojen välittäminen

Maaseutuvirasto maksaa valtion luotonantajalle myöntämän lainan keskusrahallaitoksen välityksellä.

Maaseutuvirasto maksaa hakemuksesta valtionlainan hoitopalkkion keskusrahallaitoksen välityksellä luotonantajalle.

Luotonantajan on maksettava keskusrahallaitoksen välityksellä valtionlainan lyhennykset ja korot Maaseutuvirastolle maatilatalouden kehittämisrahastoon tuloutettaviksi.

Muutokset, jotka tehdään valtionlainaan tämän lain mukaisessa vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä, yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukaisessa järjestelyssä sekä yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisessa järjestelyssä, tehdään myös luottolaitoksen ja valtion väliseen velkaan.

Maaseutuvirasto voi antaa määräyksiä siitä, missä tapauksessa luotonantajat voivat toimittaa

edellä mainitut tehtävät ilman keskusrahala-
tosta.

71 §

Korkotuen maksaminen

Korkotukea maksetaan 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua määrää vastaava osuus kullakin korkojaksolla voimassa olevasta korkotukilainan kokonaiskorosta. Korkotukea maksetaan kuitenkin yhteensä enintään myönnetyn tuen nimellisarvoista määrää vastaava osuus.

Jos korkotukilaina maksetaan kokonaan takaisin, korkotuen maksaminen lakkaa lainan takaisinmaksupäivästä lukien. Korkotukea ei makseta erääntyneen lainapääoman osalta, jollei kysymys ole yrityssaneerausta tai yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan menettelyn viireilläolosta. Jos edellä tarkoitettussa tai siihen rinnastettavassa järjestelyssä korkotukilainan kokonaiskorkoa alennetaan, vahvistettu lainansaajan maksaman koron alentaminen ei vaikuta korkotuen määrään.

Luotonantajan on haettava korkotuen maksua kultaakin korkojaksolta erikseen, kuitenkin enintään kerran kuukaudessa. Maaseutuviraston hyväksymä keskusrahalaistus välittää hakemuksen Maaseutuvirastolle, joka suorittaa maksun keskusrahalaistokselle. Keskusrahalaistus välittää korkotuen luotonantajalle.

Tarkemmat määräykset korkotuen maksun hakemisesta ja välittämisestä noudatettavasta menettelystä antaa Maaseutuvirasto.

72 §

Vähäisen pääomamäärän suorittaminen kerralla

Pääomamäärältään vähäinen valtionlaina ja korkotukilaina on maksettava takaisin yhtenä tai kahtena eränä seuraavana tai kahtena seuraavana eräpäivänä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään erien enimmäismäärästä ja menettelystä niitä perittäessä.

17 luku

Valtionlainan valtionvastuu

73 §

Valtionvastuu

Valtio on vastuussa luotonantajalle tämän lain nojalla myönnettyjen valtionlainojen niistä pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valtionlainasta maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja.

Valtionvastuun voimassaolon edellytyksenä on, että luotonantaja huolehtii lainasta ja sen vakuuksista tämän lain mukaisesti sekä hyvää pankkitapaa noudattaen. Lainan myöntänyt luotonantaja on myös velvollinen valvomaan valtion etua, kun lainan vakuutena oleva omaisuus muutetaan rahaksi yrityssaneerauksessa, yksityishenkilön velkajärjestelyssä, pakkohuutokautta tai konkurssimenettelyn yhteydessä.

Vapaaehtoinen velkajärjestely tai siihen verrattava muu järjestely taikka lainan vakuutena olevan omaisuuden vapaaehtoinen rahaksi muuttaminen lainan takaisinperintää vaarantavalla tavalla saadaan tehdä vain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen suostumuksella.

Maaseutuvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä valtion edun valvomiseen liittyvästä menettelystä.

74 §

Valtionlainoista maksettavat hyvitykset

Maaseutuvirasto päättää luotonantajalle valtionvastuun perusteella suoritettavasta pääoman ja korkojen hyvityksestä. Ennen hyvityksen vahvistamista Maaseutuviraston on selvitettävä, että velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtuva lopullinen menetys on todettu ja ettei menetystä ole voitu kattaa vakuutena olevan omaisuuden myynnistä saaduilla varoilla taikka, jos vakuutena on muu kuin henkilötakaus, muusta vakuudesta. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan vaadita silloin, kun velallinen tai

lainasta vastuussa oleva kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä tai muussa vastaavassa järjestelyssä tai vakuusvastuun järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Maaseutuvirasto suorittaa hyvityksen luotonantajalle maatalouden kehittämisrahaston varoista.

Lyhennykset ja korot, jotka lainansaaja hyvityksen maksamisen jälkeen suorittaa luotonantajalle, on tilitettävä Maaseutuvirastolle.

Maaseutuvirasto päättää luotonantajalle maksetun hyvityksen perimisestä takaisin lainansaa-jalta siltä osin kuin lainaa tai sen korkoja ei ole maksettu valtiolle. Lainansaajalta voidaan periä luotonantajalle hyvityshakemuksen perusteella maksetusta hyvityksestä vuotuista korkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Tästä on tehtävä merkintä tukipäätökseen.

Hyvitys menetyksistä voidaan jättää suorittamatta luotonantajalle tai hyvityksen määrää alentaa, jos lainan hoitamisessa ei ole noudatettu tätä lakia taikka hyvää pankkitapaa.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset hyvityksen hakemista ja maksamista koskevasta menettelystä.

75 §

Hyvityshakemusten käsittelyaika ja hyvityksiä koskevat viivästyskorot

Maaseutuviraston on käsiteltävä valtionlainaa koskeva hyvityshakemus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun luotonantajan hakemus on saapunut Maaseutuvirastolle ja velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtunut lopullinen menetys on todettu. Jollei hakemusta sellaisenaan voida ratkaista, määräaika lasketaan siitä, kun viimeinen hakemuksen ratkaisemiseksi välttämätön Maaseutuviraston pyytämä lisäselvitys luotonantajalta on saapunut. Jos määräaika ylitetään, valtio on velvollinen suorittamaan ylitysajalta viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan.

18 luku

Valtiontakauksen ehdot

76 §

Valtiontakauksen ehdot

Valtiontakaus myönnetään täytetakauksena. Takauksen kohteena olevan lainan tai sen erän nostamista varten tuen saajan on hankittava 61 §:ssä tarkoitettu lupa. Lupa on esitettävä lainan myöntäneelle luotonantajalle ennen nostoa.

Valtiontakaus tulee voimaan sen jälkeen, kun tuen kohteena oleva laina tai sen ensimmäinen erä on nostettu, 106 §:n 1 momentissa tarkoitettu kertamaksu on suoritettu ja vastavakuus on asetettu. Takaussitoumus ei sido valtiota, jos edellä tarkoitettuja toimenpiteitä ei ole toteutettu kahden vuoden kuluessa valtiontakauksen myöntämisestä tai 65 §:ssä säädettyjä ehtoja ei noudateta.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, valtiontakaukseen sovelletaan, mitä takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa (361/1999) säädetään. Valtiontakauksen vanhentumiseen ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun lain 19 §:n 3 momentissa säädetään.

19 luku

Vapaaehtoinen velkajärjestely

77 §

Valtionlainojen ja valtion myyntihintasaamisten vapaaehtoinen velkajärjestely

Sen estämättä mitä muualla tässä laissa säädetään, voidaan pysyviin taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen lainansaajan taloudellisen tilanteen helpottamiseksi vapaaehtoisesti järjestellä valtionlainoja ja valtion myyntihintasaamisia.

Lainansaajan voidaan katsoa joutuneen pysyviin taloudellisiin vaikeuksiin, jos hän on tullut tai on ilmeisessä vaarassa tulla maksukyvyt-

tömäksi eikä maksukykyä voida pysyvästi palauttaa:

1) myöntämällä korkotukilainojen ja valtionlainojen lyhennysmaksuille lykkäystä tai valtionlainoille korkovapautta; taikka

2) sellaisilla varoilla, jotka ovat saatavissa hakijan yrityspääomia haitallisesti vähentämättä.

Järjesteltävät lainat ja myyntihintasaamiset voivat perustua:

1) tähän lakiin;

2) porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslakiin tai sitä vastaavaan aikaisempaan lainsäädäntöön;

3) maaseutuelinkeinojen rahoituslakiin (329/1999) tai sitä vastaavaan aikaisempaan lainsäädäntöön;

4) maatilatalouden kehittämisrahastosta annettuun lakiin (657/1966);

5) muuhun lainsäädäntöön, joka koskee maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla valtion varoista myönnettyjä Valtiokonttorin hoidettaviksi siirrettyjä lainoja.

78 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn edellytykset

Edellytyksenä velkajärjestelylle on, että sen odotetaan olennaisesti parantavan lainansaajan taloudellista tilannetta, velallisen tilanteesta ja toimenpiteistä sen parantamiseksi on laadittu toteutettavissa oleva suunnitelma ja velallinen osallistuu itse toimenpiteisiin.

Ellei erityisiä syitä ole, velkajärjestelyä ei voida myöntää, jos hakijalle on jo aikaisemmin myönnetty vapaaehtoinen velkajärjestely. Uutta velkajärjestelyä ei kuitenkaan myönnetä viiden vuoden kuluessa edellisen velkajärjestelyn myöntämisestä.

Valtionlainoja ja valtion myyntihintasaamia voidaan järjestellä vain, jos lainansaajalle korkotukilainaa tai muuta lainaa myöntäneistä velkojista merkittävimmät omalta osaltaan osallistuvat velkojen järjestelyyn toimenpiteillä, jotka merkittävällä tavalla alentavat lainansaajan velanhoitokuluja. Muiden osallistumista järjes-

telyyn ei kuitenkaan edellytetä, jos sanotut luotonantajat ovat viiden edeltäneen vuoden aikana jo olennaisesti järjestelleet saamisiaan lainansaajan lainanhoitokyvyn palauttamiseksi tai kysymys on suuresta määrästä pienten lyhytaikaisten velkojen velkojia.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset vapaaehtoisen velkajärjestelyn ja siihen sisältyvän tuen myöntämisen edellytyksistä.

79 §

Elinkeinotoiminnan lopettaneen henkilön velkajärjestelyn edellytykset

Elinkeinotoimintansa lopettaneen tai lopettavan lainansaajan velkoja voidaan vapaaehtoisesti järjestellä vain, jos lainansaajan asunnon säilyttämistä ei voida muutoin turvata. Vapaaehtoinen velkajärjestely ei estä suostumasta yrityksen saneerauksesta annetun lain 97 §:ssä tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 78 §:ssä tarkoitettuun menettelyyn.

80 §

Toimenpiteet valtionlainan ja myyntihintasaamisen velkajärjestelyssä

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä voidaan pidentää valtionlainojen ja valtion myyntihintasaamisten takaisinmaksuaikaa, alentaa korkoa sekä myöntää lyhennysten ja korkojen suorittamisesta maksuvapautusta tai lykkäystä. Tarkemmat säännökset velkajärjestelykeinojen käyttämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Laina-aikaa voidaan erittäin painavasta syystä pidentää yli 36 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäislaina-ajan.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä sovitut velkasuhteen ehtojen muutokset koskevat myös takaajaa, muuta velasta vastuussa olevaa sekä velasta vakuuden asettanutta. Näiden asemaa ei kuitenkaan saa ilman asianomaisen suostumusta heikentää.

81 §

Korkotukilainojen vapaaehtoinen velkajärjestely

Porotalous- ja luontaiselinkeinon harjoittajille tämän lain tai muiden säädösten nojalla myönnettyjä korkotukilainoja voidaan vapaaehtoisesti järjestellä siten kuin 80 §:ssä säädetään.

Korkotukilainan koron järjestely alentaa lainansaajan maksamaa korkoa. Korkotuen määrä lasketaan velkakirjaehtojes mukaisesta korosta. Velkajärjestely voidaan suorittaa, jos lainansaaja ja lainan myöntänyt luottolaitos ovat yksimielisiä velkajärjestelyn ehdoista ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut suositumuksen korkotukilainojen järjestelyyn.

82 §

Valtiontakaus vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä voidaan velalliselle myöntää valtiontakaus lyhytaikaisen velkojen korvaamiseksi tavanomaisin ehdoin myönnettävällä pankkilainalla. Valtiontakaus voi kattaa enintään 80 prosenttia lainan kokonaismäärästä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään takauksen myöntämisen edellytyksistä ja menettelystä.

83 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn rajoitukset

Maksuvapautusta valtionlainan lyhennyksille ei myönnetä, jos lainan esinevakuus tai lainalle liike- tai siihen verrattavassa toiminnassa annettu takaus turvaa lyhennysten maksun. Velallisen asunnon säilyttämiseksi, yrityksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi tai muista erityisen painavista syistä maksuvapautus voidaan kuitenkin myöntää. Hakemus on näissä tapauksissa saatettava Maaseutuviraston ratkaistavaksi.

Jos lainansaaja on lopettanut elinkeinon harjoittamisen, maksuvapautus voidaan

1 momentissa säädetyn estämättä kuitenkin myöntää, jos:

1) lainansaaja on myynyt vakuutena olevan omaisuuden asuinrakennusta ja siihen liittyvää maa-aluetta lukuun ottamatta;

2) lainansaajan ei katsota kohtuudella selviytyvän lainan takaisinmaksusta pysyvän työkyvyttömyyden, pitkäaikaistyöttömyyden, huoltovelvollisuuden tai muun näihin verrattavan syyn vuoksi; ja

3) maksuvapautus tulee täysimääräisesti lainansaajan hyväksi parantamatta samalla muiden velkojen oikeutta saada saamisistaan maksu.

Jos lainansaajalle korkotukilainaa tai muuta luottoa myöntäneet velkojat eivät osaltaan suostu vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, valtionlainat voidaan järjestellä vain erityisestä syystä ja edellyttäen, että valtionlainojen ja muiden valtion saamisten maksamatta oleva määrä on vähintään 60 prosenttia lainansaajan kaikista veloista.

84 §

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä myönnettävä tuki

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä myönnettävänä tukena ei pidetä toimenpidettä, jonka seurauksena lainaan liittynyt tuki tulee käytetyksi nopeammin ilman, että tuen määrä kasvaa.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä voidaan myöntää tukea enintään 20 000 euroa.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä myönnettäväksi tueksi katsotaan:

1) sellaisen valtionlainan tai valtion myyntihintasaamisen korkovapaus, lyhennyksen vapaa- vuosi, koron alentaminen tai olennainen koron tai lyhennyksen maksun lykkääminen, jonka vaikutukset eivät vähennä lainaan tai myyntihintasaamiseen aikaisemmin liittynyttä tukea;

2) valtiontakaukseen sisältyvä tuki;

3) sellainen korkotuki, joka ei vähennä lainaan jo aikaisemmin liittynyttä korkotukea.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuesta, joka lisää aikaisemmin myönnettyä tukea, sekä sen määrän tai arvon määrittämisestä ja tuen seurannasta.

85 §

Velkajärjestelypäätös ja -sopimus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää velallisen hakemuksesta suostumisesta velkajärjestelyyn valtion puolesta sekä suostumuksen edellytyksistä.

Päätöksen tultua lainvoimaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä velallinen ja luottolaitos allekirjoittavat yhdessä valtionlainojen ja korkotukilainojen vapaaehtoisen velkajärjestelyn toteuttamista koskevan sopimuksen. Sopimus syrjäyttää lainaa koskevan velkakirjan ja tukipäätöksen ehdot. Sopimuksella ei voi syrjäyttää kuitenkaan sellaisia tukipäätöksen ehtoja, jotka perustuvat Euroopan unionin lainsäädäntöön.

Vapaaehtoisen velkajärjestelyssä noudatettavasta menettelystä ja seurannasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

86 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi päätöksellään määrätä vapaaehtoisen velkajärjestelyn valtion osalta raukeamaan, jos:

1) velallinen on velkajärjestelyä hakiessaan tai menettelyn kestäessä salannut järjestelyyn olennaisesti vaikuttavia seikkoja tai antanut niistä olennaisesti virheellisen tiedon ja velallisen menettely on ollut sopimuksen muiden osapuolten kannalta erityisen moitittavaa; tai

2) lainansaaaja on olennaisesti laiminlyönyt sopimuksen noudattamisen ilman hyväksyttävää syytä.

Vapaaehtoinen velkajärjestely raukeaa myös silloin, kun tuomioistuin vahvistaa lainansaaajalle yrityksen saneerausesta annetun lain tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukaisen maksuohjelman. Tuomioistuimen on ohjelmaa vahvistaessaan otettava huomioon vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn sisältyneet lainat ja saatavat niiden ehtojen mukaan, joita olisi

ollut noudatettava ilman vapaaehtoista velkajärjestelyä.

Jos velkajärjestely on määrätty raukeamaan, sopimukseen osallisella velkojalla on oikeus vaatia maksua saatavastaan velalliselta niiden ehtojen mukaan, joita olisi ollut noudatettava ilman velkajärjestelyä. Velallisen ei kuitenkaan ole suoritettava velkojalle viivästyskorkoa velkajärjestelyn keston ajalta, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus velkajärjestelyn raukeamisen syyn vuoksi toisin päättä.

Ennen kuin vapaaehtoinen velkajärjestely määrätään raukeamaan, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuultava muita sopimusosapuolia.

20 luku

Erityiset etuudet

87 §

Erityiset etuudet

Luontaiselinkeinon harjoittajalla, joka 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla alueella omistukseen perustuen tai muutoin hallitsee porotalous- tai luontaiselinkeinotilaa ja asuu sillä, on ilman eri korvausta oikeus valtion maa- ja vesialueilla:

1) sijoittaa saamelaisten kotiseutualueella tukikohta porotaloutta varten, jos se on välttämättöntä poronhoidon kannalta;

2) sijoittaa tukikohta metsästäystä varten, jos siihen on erityisen painavia syitä;

3) sijoittaa kalastusta varten tukikohta sekä kalakellareita ja varastosuojia elinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömille paikoille kalastuselinkeinon kannalta merkittävien vesistöjen välittömään yhteyteen; ja

4) laiduntaa karjaa sekä koota sille heinää, lehdeksiä, järviluhtaa ja -kortetta.

Edellytyksenä 1 momentissa tarkoitettujen etuuden käyttämiselle on, että Metsähallitus päätöksellään myöntää siihen hakemuksesta luvan. Lupa voidaan antaa vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista tai maan käyttämistä on pidettävä porotalouden tai muun luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömänä.

Ennen luvan antamista Metsähallituksen on pyydettävä tukikohdan tarpeellisuudesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja porotaloutta varten tarvittavasta tukikohdasta sen paliskunnan lausunto, jonka alueelle se on tarkoitus sijoittaa. Lisäksi porotaloutta varten tarvittavasta tukikohdasta on pyydyttävä saamelaiskäräjien lausunto, jos tukikohta on tarkoitus sijoittaa saamelaisalueelle. Lupa voidaan vastaavaa menettelyä noudattaen siirtää henkilölle, jolle luontaiselinkeinotilan hallinta on siirtynyt ja joka täyttää luvan myöntämisen edellytykset. Metsähallituksen päätöksessä on mainittava myös etuuteen sisältyvän tuen määrä, jos tuen määrästä 3 momentin nojalla säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään luvan voimassaoloajasta sekä luvan myöntämisen edellytyksistä ja ehdoista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös siitä tuen määrästä, joka lupaan katsotaan sisältyvän, sekä tuen määräytymisperusteista.

88 §

Erityisen etuuden peruuttaminen

Metsähallitus voi, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen annettua asiasta lausunnon, peruuttaa myönnetyn erityisen etuuden, jos etuutta ei voida pitää porotalouden tai muun luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta enää perusteltuna.

Metsähallitus voi edellyttää, että 87 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulle alueelle pystytetyt rakennukset ja rakenteet on poistettava määräajassa etuuden lakattua.

21 luku

Tuen seuranta

89 §

Elinkeinosuunnitelman seuranta

Tuen saajan on esitettävä elinkeinosuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden

toteutumista koskevat selvitykset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten esitystavasta sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

90 §

Valtionlainan, korkotukilainan ja valtiontakauksen kohteena olevan lainan seuranta

Luotonantajan on järjestettävä valtionlainan, korkotukilainan ja valtiontakauksen kohteena olevan lainan hoitamista sekä valtionlainaan liittyvän tuen ja muun lainan korkotuen sekä muun lainaan liittyvän tuen kulumista koskeva seuranta. Sen on toimitettava määräajoin Maaseutuvirastolle lainan myöntämistä, nostamista, lyhentämistä sekä valtionlainan, korkotukilainan ja valtiontakauksen kohteena olevan lainan koron suorittamista koskevat tiedot sekä lainaan liittyvän tuen käyttämistä koskevat tiedot. Luotonantajan on viivytyksettä huolehdittava valtionlainan ja muuta tuen kohteena olevaa lainaa koskevien muutosten tekemisestä tietojärjestelmiinsä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset niistä tiedoista, joita luotonantajan on toimitettava Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset tietojen esitystavasta sekä niiden toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

91 §

Seurannan tietojärjestelmä

Tukien rahoituksen, myöntämisen, maksamisen, tarkastuksen ja takaisinperinnän sekä niiden vaikutusten seurantaa varten on seurannan tietojärjestelmä, joka koostuu rekistereistä. Rekistereiden ylläpidosta ja käyttämisestä sekä niihin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salaspidosta säädetään maaseutuelinkeinohallin-

non tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008).

Seurannan tietojärjestelmään voidaan tallentaa seuraavat hakijaa, tuen saajaa, tuettavaa toimenpidettä sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

1) hakijan nimi ja yhteystiedot sekä henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus;

2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;

3) elinkeinosuunnitelmaan ja rakentamista koskevaan suunnitelmaan sisältyvät tiedot;

4) tuettavan toimenpiteen rahoitukseen osallistuvaa ohjelmaa koskevat tiedot;

5) tuki- tai maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot;

6) tiedot tuen saajalle myönnettyistä ja maksetuista tuista sekä valtiontakausta koskevat tiedot;

7) tiedot tukeen liittyvistä sopimuksista;

8) tuettavaan toimenpiteeseen kohdistuvan julkisen tuen määrä;

9) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;

10) tiedot tuen saajalta takaisinperittävistä tuista, takaisinperinnän toteutumisesta ja sopimusten purkautumisesta;

11) 89 §:ssä tarkoitetut seurantaa varten kerättävät tiedot;

12) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja.

Rekisteröidyn oikeuteen tarkastaa häntä koskevat seurannan tietojärjestelmään sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan henkilötietolakea (523/1999).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sellaisista rekisteriin tallennettavista tiedoista, jotka eivät ole henkilötietoja.

92 §

Tietojen säilyttäminen

Tietojärjestelmään sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Jos tukea on

myönnetty, tietoja säilytetään kymmenen vuotta avustuksen viimeisen erän maksamisesta taikka valtionlainan tai korkotuen kohteena olevan lainan viimeisen erän nostamisesta, kuitenkin niin kauan kuin korkotukea maksetaan. Valtiontakausta koskevia tietoja säilytetään takauksen voimassaolon ajan tai, jos takaajan vastuu on toteutunut, niin kauan kuin takautumissaatavaa voidaan periä. Valtionlainaa koskevia tietoja on säilytettävä niin kauan kuin luottolaitoksella on valtionlainaa koskeva saaminen lainansaajalta tai, jos luotonantaja on hakenut valtionlainan hyvitystä Maaseutuvirastolta, kunnes hyvitystä koskeva hakemus on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos kysymys on Euroopan unionin osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, tietoja säilytetään viisi vuotta siitä, kun Euroopan unionin komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

22 luku

Tarkastus

93 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin, maksajiin, välittäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen välittäjien ja saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella. Mainituilla viranomaisilla on tiedonsaantioikeus salassapitosäädöksistä riippumatta.

94 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastus voi koskea valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tuettavan toimenpiteen ja tuen käytön kannalta merkityksellisiä tiloja, rakennelmia, rakennuksia, välineitä, olosuhteita, tietojärjestelmiä ja asiakirjoja. Tarkastusta ei

kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Tarkastustehtävän asianmukaiseksi hoitamiseksi ulkopuolinen tilintarkastaja voidaan valtuuttaa suorittamaan tarkastus. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (459/2007) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tilintarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tarkastustehtävää suorittavaan tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tarkastustehtävää suoritettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskerromus, joka toimitetaan viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Maaseutuvirastolle.

Tarkastusta suorittavalla on oikeus ottaa asiakirjat ja muu tuen käyttöön liittyvä aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen päämäärän saavuttaminen tätä edellyttää. Asiakirjat ja muu aineisto tulee viipymättä palauttaa, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä niiden hallussapitoa.

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (493/1995) 40 §:ssä.

23 luku

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

95 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on velvollinen keskeyttämään 5—8 luvussa tarkoi-

tetun tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;

2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;

3) tuen ehtoja ei ole noudatettu;

4) tuen saaja ei ole täyttänyt 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta;

5) tuen saaja on luovuttanut ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai tuetun investoinnin kohteen taikka asunorahoituksella tuetun asuinrakennuksen ennen 44 §:n 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä;

6) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai

7) Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 25 euroa.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen palauttamisesta. Tuen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin tuen saaja on osallistunut tuen palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

Takaisinperittäväksi määrätty tuki on maksettava takaisin viimeistään vuoden kuluessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä.

96 §

Valtionlainan määrääminen irtisanottavaksi

Valtionlainaan liittyvään tukeen sovelletaan, mitä 95 §:ssä säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myös määrätä luotonantajan irtisanomaan valtionlainan, jos jokin 95 §:n 1 momentissa säädettyistä edellytyksistä täyttyy.

Valtionlaina voidaan lisäksi määrätä irtisanottavaksi tai luotonantaja voi irtisanoa lainan, jos:

1) lainoitettu tila tai sen osa myydään ulosottotoimin;

2) vakuuden arvo on hakijasta riippumattomasta syystä siinä määrin alentunut, että lainasta maksamatta olevan pääoman periminen vaarantuu;

3) koron tai lyhennyksen suorittaminen on viivästynyt enemmän kuin kolme kuukautta;

4) lainansaaja tai takaaja on asetettu konkurssiin taikka jos takaajan liiketoiminta on lakanut eikä lainansaaja ole kehoituksista huolimatta asettanut lainan antajan hyväksymää riittävää vakuutta.

Irtisanottavaksi määrätty valtionlaina on maksettava takaisin enintään kahdessa erässä viimeistään puolen vuoden kuluessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä.

97 §

Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus ja ennakkotieto

Tuen saajan on välittömästi ilmoitettava tuen myöntäjälle 95 §:n 1 momentissa tai 96 §:ssä tarkoitettua sellaisesta tuen, valtionlainan tai valtiontakauksen myöntämisen perusteena olleiden tai tuen maksun taikka lainan nostamisen edellytyksenä olevien olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa aiheuttaa tuen takaisinperimisen tai lakkauttamisen taikka valtionlainan irtisanomisen.

Tuen saajalle voidaan pyynnöstä antaa sitova ennakkotieto siitä, aiheuttaako suunniteltu toimenpide, joka koskee 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta, elinkeinosuunnitelmaa, harjoitettua elinkeinoa tai tuen kohteena olleen omaisuuden muutosta tai luovutusta, 95 §:n 1 momentissa tai 96 §:ssä tarkoitettua seuraamuksen. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Ennakkotietoa koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös on voimassa vuoden sen antamisesta. Elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskus ei voi poiketa antamastaan ennakkotiedosta, jollei hakija ole toteuttanut toimenpidettään olennaisesti toisin kuin ennakkotietoa koskevassa hakemuksessaan on esittänyt tai on esittänyt ennakkotiedon saamiseksi olennaisesti virheellisen tai puutteellisen tiedon.

Ennakkotietoa ei anneta, jos muu hakemus asiassa on vireillä tai asia on viranomaisen toimesta ratkaistu taikka asian ratkaisu kuuluu Euroopan unionin toimitelmille.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä menettelystä ennakkotietoa pyydetäessä ja annettaessa.

98 §

Korkotukilainan irtisanominen

Jos korkotuki on lainvoimaisella päätöksellä päätetty periä takaisin tuen saajalta, luotonantaja voi irtisanoa korkotukilainan osaksi tai kokonaan.

99 §

Takaisinmaksettavan määrän korko

Tuen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle korkolain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Korkoa on suoritettava tuen maksupäivästä tai, jos takaisin maksettava määrä on valtionlaina tai takaisinperittävä tuki on korkoon liittyvä tuki, lainan nostopäivästä, kunnes takaisinperittävä määrä on tullut kokonaan maksetuksi. Valtionlainalle on kuitenkin maksettava edellä tarkoitettua korkoa takaisinperintää koskevan päätöksen tekemisestä, jos takaisinperintä perustuu 96 §:n 3 momenttiin. Jos tuki on laskennallinen ja muu kuin valtionlainan korkoon liittyvä tuki, koron maksuvelvollisuus alkaa tuen käyttöönottopäivästä.

Jos valtionlaina irtisanotaan ja samalla lainaan liittyvä tuki peritään takaisin, takaisinperittävälle lainan korkoon liittyvälle tuelle ei lasketa korkoa ja lainan takaisinperintäkorosta on vähennettävä lainansaajan jo maksama korko.

100 §

Viivästyskorko

Jos takaisinperittävää määrää ei makseta viimeistään 102 §:n 1 momentissa tarkoitettuna eräpäivänä, sille on suoritettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

101 §

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden tai kalastuksen rakennetukia koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

102 §

Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen keskeyttämisestä sekä valtionlainan määrittämisestä irtisanottavaksi päätös. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä tai irtisanottava määrä, 99 §:ssä tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sai tiedon 95 §:ssä säädetystä perusteesta, ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta. Valtionlainaan liittyvä tuki katsotaan käytetyksi, kun viimeinen lainan korkoon liittyvä tukierä on tullut käytetyksi.

103 §

Takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpano

Maaseutuvirasto vastaa tuen takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintä lainvoimaisen päätöksen perusteella voidaan suorittaa siten, että takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuen saajalle maksettavasta tuesta. Valtionlainan ja sen koron perinnästä vastaa kuitenkin lainan myöntänyt luottolaitos.

Takaisinperintäpäätös voidaan ulosotto-toimin panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Valtionlainan irtisanominen ja takaisinperintäkoron periminen kuuluvat kuitenkin lainan myöntäneelle luottolaitokselle.

24 luku

Lainaan liittyvää tukea koskevat menettelyt

104 §

Luotonantajan ja keskusrahallaitoksen tehtävien hoitaminen

Luotonantajan tai keskusrahallaitoksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tämän hoitaessa tässä laissa säädettyjä tehtäviä. Edellä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan vahingonkorvauslakia.

105 §

Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus

Luotonantajan on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tuen kohteena olevan lainan siirtämisestä toiselle luotonantajalle sekä sellaisista 65 §:n 3 momentissa tarkoitetuista lainan ehtojen muutoksista, jotka

eivät edellyttä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Luotonantajan tulee ottaa huomioon valtionlainaa hoitaessaan valtion etu luotonantajana samoin kuin takauksen kohteena olevaa lainaa hoitaessaan valtion etu takaajana. Luotonantajan on viivytyksettä ilmoitettava Maaseutuvirastolle sellaisista tuen saajan taloudellista asemaa, tuen kohteena olevaa lainaa tai lainan vakuutena olevan omaisuuden arvoa koskevasta muutoksesta, jolla voi olla vaikutusta valtion asemaan luotonantajana tai takaajana.

Luotonantajalla ja keskusrahallaitoksella on velvollisuus yksilöidystä pyynnöstä luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sellaisia tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä lainaan liittyvän tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

Luotonantajan ja keskusrahallaitoksen tiedonantovelvollisuus koskee myös salassapidettäviä tietoja. Tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on viranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi luovutettu.

106 §

Valtiontakauksesta perittävät maksut

Valtiontakauksesta peritään tuen saajalta maksu, jonka määrätymisen perusteena voi olla takauksen prosentuaalinen osuus takauksen kohteena olevan lainan määrästä, takaukseen sisältyvän riskin määrä tai takauksen hallinnolliset kustannukset taikka niiden yhdistelmä. Valtiontakauksesta peritään lisäksi kahdesti vuodessa maksu, joka määräytyy samoin perustein kuin takauksen kertamaksu. Maksut tuloutetaan maatilatalouden kehittämisrahastoon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun maksun välittää valtiolle luotonantaja. Maaseutuvirasto suorittaa luotonantajalle korvauksen edellä tarkoitettun tehtävän hoitamisesta. Korvaus maksetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset takauksesta perittävien

maksujen määrästä ja määrätymistavasta sekä luotonantajalle suoritettavan korvauksen määrästä. Maaseutuvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen välittämisessä noudatettavasta menettelystä.

107 §

Valtion takaajan vastuun toteutuminen

Valtion takaajan vastuuseen sekä takautumisoikeuteen liittyvästä edunvalvonnasta vastaa Maaseutuvirasto.

Maaseutuvirasto voi päättää, että valtion takautumissaatavaa ei peritä sellaiselta tuen saajalta, jonka ei voida katsoa kohtuudella selviytyvän maksusta pysyvän työkyvyttömyyden, pitkäaikaisen työttömyyden, huoltovelvollisuuden tai muun näihin verrattavan syyn perusteella.

Takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat maksut suoritetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Takautumisoikeuden perusteella saadut korvaukset tilitetään mainittuun rahastoon.

108 §

Luotonantajan tiedonsäilytysvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä muualla säädetään luotonantajan velvollisuudesta säilyttää asiakirjoja, luotonantajan on säilytettävä vähintään laina-ajan asiakirjat, jotka koskevat:

- 1) lainaehdot ja lainaehdotusten muuttamista maksuhelpotukset mukaan lukien;
- 2) valtionlainan vakuusarviota;
- 3) vakuuden rasituksia sinä ajankohtana, jona valtionlainan tai takauksen vakuudeksi osoitettuun omaisuuteen vahvistettiin pantti- tai muu oikeus;
- 4) lainan irtisanomista.

Asiakirjat on säilytettävä, kunnes valtionlaina tai valtiontakauksen kohteena oleva laina on maksettu takaisin. Jos luottolaitos on hakenut hyvitystä valtionlainasta tai maksua valtiontakauksen perusteella, 1 momentissa tarkoitettut asiakirjat on säilytettävä, kunnes hyvitys on maksettu tai maksu valtiontakauksen perusteel-

la suoritettu tai lainvoimainen päätös hyvityshakemuksen tai takaukseen perustuvan maksuhakemuksen hylkäämisestä tehty.

25 luku

Erinäiset säännökset

109 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan unionin toimielimelle sellaisia tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaiselle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

Edellä 1 ja 2 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

110 §

Päätöksen tiedoksianto

Tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan antaa tiedoksi hallintolain 59 §:ssä säädetyllä tavalla.

Tuen takaisinperintää koskeva päätös on kuitenkin annettava tiedoksi hallintolain 60 §:ssä säädetyllä tavalla.

111 §

Päätöksen maksullisuus

Tässä laissa tarkoitettu päätös on hakijalle tai tuen saajalle maksuton. Metsähallituksen päätökseen erityisestä etuudesta sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään, kuitenkin niin, että siltä osin kuin päätös koskee erityiseen etuuteen sisältyvää tukea, päätös on maksuton.

112 §

Varojen alueellinen kohdentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa 7 §:n 1 momentissa tarkoitettun myöntämisvaltuuden tai määrärahan suuntaamisesta tässä laissa tarkoitettuihin tukiin ja päättää niiden osoittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen käyttöön.

113 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttäminen

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä niiden käyttämisestä säädetään edellä, käyttää:

- 1) kehittämisrahaston varoin hankitun tai rahastoon siirretyn maan ja muun omaisuuden hoitamiseen ja kunnostamiseen;
- 2) lainoituksesta aiheutuviin hoitopalkkioihin ja muihin menoihin;
- 3) tämän lain mukaisiin tukitoimenpiteisiin ja valtionlainoihin;
- 4) porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämistoimintaa koskevien tutkimusten ja selvitysten suorittamiseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista saadaan maksaa palkkioita ja korvausta vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn tarkoitettuun menetelyyn liittyvistä kustannuksista.

114 §

Tekninen apu

Teknisen avun käyttämisestä tässä laissa tarkoitetun tuen toimeenpanoon sovelletaan, mitä teknisen avun käyttämisestä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain 54 §:ssä säädetään.

115 §

Muutoksenhaku

Maaseutuviraston, Metsähallituksen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sille viranomaiselle, jonka päätökseen haetaan muutosta. Viranomaisen on toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa muutoksenhakuviranomaiselle.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen asiassa, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin valituslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

116 §

Hankinnan toteuttamista koskevat oikeusturvakkeinot

Julkisista hankinnoista annetun lain 6 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun hankintayksikön tekemään hankintaan, johon on myönnetty tukea tämän lain nojalla ja jossa hankinta ylittää julkisista hankinnoista annetun lain 15 §:ssä tarkoitetut kynnysarvot, sovelletaan, mitä mainitun lain 11 luvussa säädetään.

26 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

117 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tällä lailla kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki (45/2000).

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

118 §

Varojen käyttö

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan edelleen käyttää myös sellaisiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön mukaisesti loppuun saatettaviin hankkeisiin, joihin niitä on voitu käyttää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Lisäksi porotilalain, porotalouslain tai luontaiselinkeinolain tarkoituksiin hankittua tai muulla tavoin saatua omaisuutta käytetään tämän lain voimaan tultua maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.

119 §

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön nojalla vireillä olevat asiat käsitellään loppuun määritettyjen lakien mukaisesti siinä viranomaisessa, jossa ne ovat vireillä tämän lain tullessa voimaan. Myönnetyn avustuksen maksaa sen myöntänyt viranomainen.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain sekä muun ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön täytäntöönpanon osalta sekä mainitun lainsäädännön nojalla syn-

tyneen valtion, kunnan ja luottolaitoksen saamisen osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja niiden mukaisia sopimusehtoja, kuitenkin niin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaan kuuluneen asian käsittelee ja ratkaisee Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

120 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset maksuhelpotukset

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön mukaisen valtion myyntihintasaamista taikka valtionlainaa tai korkotukilainaa koskevan maksuhelpotuksen edellytyksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Menettelyyn korkotukilainojen maksuhelpotuksia myönnettäessä sovelletaan kuitenkin, mitä 64 §:n 4 momentissa säädetään.

121 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset ohjelma-perusteiset tuet

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisten EU-osarahoitteisten ohjelma-perusteisten avustusten ja muiden tukien myöntämisessä ja maksamisessa, valvonnassa ja muissa menettelyissä noudatetaan asianomaista ohjelmakautta koskevia tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

122 §

Aikaisemmin myönnettyjen valtionlainojen hoitopalkkiot

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön nojalla myönnettyjen valtionlainojen hoitamisesta maksetaan luottolaitoksille kohtuullinen kor-

vaus hoitokustannuksista ja muista kustannuksista. Tarkemmat säännökset korvauksen perusteista ja määrästä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

123 §

Muutoksenhaku aikaisemman lainsäädännön nojalla tehdyistä ratkaisuksista

Tämän lain voimaan tultua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Maaseutuviraston ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan antamiin päätöksiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain sekä sitä aikaisemman lainsäädännön mukaisissa asioissa haetaan muutosta siten kuin tämän lain 115 §:ssä vastaavien asioiden osalta säädetään sen estämättä, mitä muutoksenhausta on aikaisemmin säädetty.

124 §

Viittaussäännökset

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä viitataan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslakiin, viittauksen katsotaan tarkoittavan viittausta tämän lain vastaaviin säännöksiin, jollei tästä laista muuta johdu.

125 §

Rakennuspaikka

Metsähallitus voi päätöksellään myöntää paliskunnalle, joka porotilalain mukaisella hallintaoikeudella hallitsee rakennuspaikka-aluetta, luvan vaihtaa sijainniltaan epätarkoituksenmukainen tai sijainniltaan tarpeettomaksi käynyt rakennuspaikka-alue Metsähallituksen osoittamaan porotalouden kannalta soveliaaseen paikkaan. Paliskunnan on siirrettävä omistamansa rakennukset alueelta kahden vuoden kuluessa Metsähallituksen päätöksestä lukien. Metsähallitus voi tehostaa päätöstä uhkasakolla tai teettämishallalla siten kuin niistä uhkasakolaissa (1113/1990) säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupamenettelystä rakennuspaikkaa vaihdettaessa.

126 §

Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet

Porotilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain säännöksiä noudatetaan niiden asioiden osalta, jotka liittyvät mainittujen lakien täytäntöönpanoon ja joista ei tässä laissa säädetä toisin. Sanottu koskee myös maksuhelpotuksia sekä tilojen rajoituksia. Valtion saamisten siirtäminen, valtion saamisten sekä avustusten takaisin periminen, tilan tai sen osan rajoituksista ja panttivastuusta vapauttaminen, luovutuslupien myöntäminen sekä maksuhelpotusten myöntäminen valtion saamisten osalta kuuluu kuitenkin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaan. Maa- ja metsätalousministeriön myöntämän avustuksen perii kuitenkin takaisin tuen myöntänyt ministeriö. Mainittuja lakeja

noudatetaan soveltuvin osin myös lainojen osalta. Maksuhelpotukset ja lainojen siirrot ratkaisee kuitenkin lainan myöntänyt luottolaitos, jonka tulee tällöin noudattaa, mitä ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleessa lainsäädännössä on säädetty.

127 §

Menettelyä koskevat poikkeukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin säätää tuen tai muun etuuden hakemista, maksamista, siirtoa tai takaisinperintää taikka niitä vastaavaa toimenpidettä koskevaan menettelyyn liittyvistä poikkeuksista 118—126 §:ää sovellettaessa, jos aikaisemman lainsäädännön tarkoituksenmukainen soveltaminen tässä laissa säädettyihin tukijärjestelmiin nähden sitä edellyttää.

Maaseutuvirasto voi antaa 118—126 §:ssä tarkoitettuja asioita käsiteltäessä tarvittavista asiakirjoista tarkempia määräyksiä.

Laki

porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on auttaa porotalouselinkeinon toimijoita selviytymään laajoista ja odottamattomista porotalouteen kohdistuneista vahingoista.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan poronhoitoalaissa (848/1990) tarkoitettulla poronhoitoalueella porotaloutta kohdanneesta luonnononnettomuudesta tai muusta tuhosta aiheutuneista vahingoista maksettaviin korvauksiin.

3 §

Luonnononnettomuus ja muu tuho

Tässä laissa tarkoitetaan *luonnononnettomuudella ja muulla tuholla*:

1) poikkeuksellisia sää- ja luonnonolosuhteita, jotka merkittäväällä tavalla estävät poroja käyttämästä tavanomaisia laitumiaan ja aiheuttavat huomattavaa lisäruokinnan tarvetta, aiheuttavat muuten porojen menehtymistä tai heikentävät muuten merkittävästi porojen mahdollisuutta selviytyä luonnossa;

2) poikkeuksellista ja laajalle levinnyttä poroihin tarttunutta eläintautia.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset korvauksen perusteeksi hyväksyttävästä luonnononnettomuudesta ja muusta tuhosta.

Jäljempänä tässä laissa tuholla tarkoitetaan sekä luonnononnettomuutta että muuta tuhoa.

4 §

Yleiset edellytykset

Tässä laissa tarkoitettua korvausta voidaan maksaa valtion varoista vahingosta, joka on aiheutunut välittömästi porotaloutta kohdanneesta tuhosta.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että tarkoitukseen on osoitettu määräraha maatilatalouden kehittämisrahaston vuotuisessa käyttösuunnitelmassa taikka määräraha tai myöntämisvaltuus valtion talousarviossa.

5 §

Tuhon toteaminen

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että tuho sekä sen laajuus ja vaikutus porotalouteen on todettu selvityksellä, jonka on tehnyt yksi tai useampi tutkimuslaitos tuhon laadun mukaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään menettelystä tuhon toteamiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää hallinnonalansa tutkimuslaitosten sekä yksityisten

tutkimuslaitosten käyttämisestä tuhon toteamiseen. Valtioneuvosto päättää muiden julkisten tutkimuslaitosten käyttämisestä vastaavaan tarkoitukseen.

Olosuhteiden muuttuminen korvaukseen oikeuttavaksi tuhoksi todetaan valtioneuvoston päätöksellä.

6 §

Vahingon toteaminen

Porotalouden harjoittajalle aiheutuneen vahingon arvioi kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen. Jos vahinko ja sen määrä on ilmeinen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi luopua arvion vaatimisesta.

Paliskunnalle aiheutuneen vahingon arvioi kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä menettelystä vahinkoa arvioitaessa sekä siitä, milloin arvion vaatimisesta voidaan luopua.

7 §

Korvattava vahinko

Korvattava vahinko voi käsittää menetyneen poron arvon, porojen menetyksestä aiheutuneen tulonmenetyksen tai vahingosta aiheutuneiden ylimääräisten kustannusten korvaamisen.

Vahingon määrää arvioitaessa on perusteena käytettävä hakijalla kolmena tuhoa edeltäneenä poronhoitovuonna ollutta keskimääräistä eloporomäärää sekä vastaavana aikana olleiden tuotantokustannusten tai tulojen määrää.

8 §

Korvauksen saaja ja korvauksen saamisen edellytykset

Korvausta voidaan maksaa porotalouden harjoittajalle ja paliskunnalle.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä porotalouden harjoittajalle on, että hänelle on aiheu-

tunut huomattavia menetyksiä porojen menetyksen takia tai tuhosta aiheutuneita merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia ja että hänellä tai ruokakunnalla, johon hän kuuluu, on vähintään 50 poroa.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä paliskunnalle on, että sille on aiheutunut tuhosta merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä menetyksistä, joita voidaan korvata, hyväksyttävistä ylimääräisistä kustannuksista, korvattavien menetysten ja ylimääräisten kustannusten enimmäismäärästä sekä porotalouden harjoittajan ruokakuntaan kuuluvista henkilöistä.

9 §

Korvauksen määrä

Korvausta voidaan maksaa enintään määrä, joka vastaa omavastuun ylittävää todetun menetyksen tai hyväksyttävän kustannuksen määrää.

Hakijan omavastuu on vähintään 20 prosenttia todetusta menetyksestä ja hyväksyttävistä ylimääräisistä kustannuksista.

Valtioneuvosto päättää 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun päätöksen yhteydessä myös omavastuusuudesta.

10 §

Korvausten ja tukien yhteensovittaminen

Korvausta maksetaan vain siltä osin kuin hakijalle ei omavastuun ylittävältä osalta makseta korvausta vakuutuksesta taikka tukea tai muuta korvausta julkisista varoista.

Jos hakijalle maksetaan menetyksen tai ylimääräisten kustannusten johdosta samaan tarkoitukseen muuta korvausta tai tukea, katsotaan niiden kohdistuvan ensisijaisesti omavastuusuuden ylittävään osuuteen.

11 §

Korvauksen hakeminen

Korvausta on haettava kirjallisesti Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Hakijan on allekirjoitettava hakemus.

Korvausta voidaan hakea sen jälkeen, kun tuho on valtioneuvoston päätöksellä todettu.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä korvauksen hakemisen määräajasta, menettelystä korvausta haattaessa ja hakemukseen vaadittavista selvityksistä.

12 §

Päätös korvauksesta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee päätöksen korvauksen maksamisesta. Jos paliskunnalle aiheutuneen vahingon on arvioinut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, päätöksen korvauksen maksamisesta tekee Maaseutuvirasto.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää määräajasta, jonka kuluessa päätös on tehtävä.

13 §

Korvauksen maksaminen

Korvauksen maksaa Maaseutuvirasto.

14 §

Korvausjärjestelmän muu toimeenpano

Tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001) siltä osin kuin kysymys on mainitun lain 9 §:n 2 momentissa, 10 ja 11 §:ssä, 12 §:n 1 momentissa, 13—21 §:ssä, 22 §:n 1 momentin 1, 2 ja 7 kohdassa ja 2 ja 3 momentissa sekä 23—36 §:ssä tarkoitetuista seikoista.

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 16 §:ssä säädetään, oikeus suorittaa tarkastuksia ja päätöksellään valtuuttaa suorittamaan tarkastuksia on myös maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla.

Sen estämättä, mitä valtionavustuslaissa säädetään, korvaus voidaan periä takaisin, jos Euroopan unionin valtiontukia koskeva tai muu lainsäädäntö sitä edellyttää.

Oikaisuvaatimukseen annettuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta.

15 §

Korvauksen maksun keskeyttäminen ja korvauksen takaisinperintä

Päätöksen korvauksen maksun keskeyttämisestä ja korvauksen takaisinperimisestä tekee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä määrä, korkolain (633/1982) 3 §:ssä tarkoitettu korko, niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä sekä korkolain 4 §:ssä tarkoitettu viivästyskorko.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sai tiedon valtionavustuslain 21 tai 22 §:ssä säädetystä perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua korvauksen viimeisen erän maksamisesta.

16 §

Takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpano

Maaseutuvirasto vastaa takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintä lainvoimaisen päätöksen perusteella voidaan suorittaa siten, että takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuen saajalle maksettavasta tuesta.

Takaisinperintäpäätös voidaan ulosotto-toimin panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöön-

panoon sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

17 §

Tuhon toteamisesta ja vahingon arvioinnista aiheutuvat kustannukset

Tuhon toteaminen kuuluu Elintarviketurvalisuusviraston, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, Metsäntutkimuslaitoksen tai Säteilyturvakeskuksen tehtäviin sen jälkeen, kun tutkimuslaitoksen käyttämisestä tuhon toteamiseen on 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu tavoin päätetty.

Jos tuhon toteamisessa käytetään apuna yksityistä tahoa, maatilatalouden kehittämisrahas- ton varoista voidaan maksaa korvausta kohtuul- lisiin hyväksyttäviin kustannuksiin. Päätöksen korvauksen maksamisesta tekee maa- ja metsä- talousministeriö.

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoita- misesta kunnalle aiheutuvista kustannuksista ei makseta valtion varoista muuta kuin kunnan pe- ruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009) säädettyä korvausta.

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tätä lakia sovelletaan korvauksiin, jotka maksetaan tämän lain voimaantulon jälkeen ta- pahtuneen tuhon perusteella.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

poronhoitolain 33 ja 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poronhoitolain (848/1990) 33 § ja 34 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisena kuin niistä on 34 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 54/2000, seuraavasti:

33 §

Aitaamisavustus

Aitaamisesta paliskunnalle aiheutuviin kustannuksiin myönnettävästä avustuksesta säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa (/).

sa tarkoitetulla alueella aiheuttama vahinko on korvattava vahinkoa kärsineelle. Vahingonkorvausta ei kuitenkaan suoriteta:

4) porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 6 §:n 1 momentin 4 tai 6 kohdassa tarkoitetun tilan omistajalle.

34 §

Korvattava vahinko

Porojen maa- ja metsätaloudelle aiheuttama vahinko samoin kuin porojen 31 §:n 1 momentis-

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

aravalain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aravalain (1189/1993) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 50/2000, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämän lain nojalla ei myönnetä lainaa sellaisiin asuntoihin, joita varten voidaan myöntää lainaa tai korkotukea maaseutuelinkeinojen

rahoituslain (329/1999) tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (/) nojalla tai muun lain nojalla maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/1993) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 51/2000, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

netuista annetun lain (/) nojalla tai muun lain nojalla maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Tämä laki ei koske omistusasuntoja, joita varten voidaan myöntää lainaa tai korkotukea maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen raken-

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 457/2010, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia ei sovelleta maa- ja puutarhataloudelle myönnettävään Euroopan unionin kokonaan rahoittamaan suoraan tukeen, maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999), maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista

annetun lain (/), kolttalain (253/1995), maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain (1443/2006) tai luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista annetun lain (1440/2006) perusteella maksettaviin tukiin.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

kolttalain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kolttalain (253/1995) 8 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 55/2000, seuraavasti:

8 § <i>Eräät muun lainsäädännön mukaiset tukitoimenpiteet</i>	jen rakennetuista annetussa laissa tarkoitettuja etuuksia vastaavat edut tämän lain mukaisesti. — — — — — _____
--	---

Koltta-alueella toimivia paliskuntia tuetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (/) mukaisesti. Muutoin tämän lain 4 §:ssä tarkoitetuille koltille myönnetään porotalouden ja luontaiselinkeino-	Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.
---	---

Laki

maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 3 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1481/2007, seuraavasti:

3 § — — — — — Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja käytettäessä on erityisesti edistettävä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain (1443/2006), maaseutuelin-	keinojen rahoituslain (329/1999) sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (/) mukaisia tavoitteita. — — — — — _____
---	---

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain (23/1938) 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 53/2000, seuraavasti:

7 §

Milloin lunastettu kiinteistö tai sen osa käytetään maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain tarkoituksiin, se voidaan antaa kiinteistön entiselle omistajalle tai hänen aviopuolisollensa taikka heidän tai jommankumman heistä perintökaaren (40/1965) 2 luvussa tarkoitettulle sukulaiselle, ottolapselle tai kasvattilapselle taikka tällaisen henkilön aviopuolisolle, vaikka maaseutuelinkeinojen rahoituslain

(329/1999) 10 ja 12 §:ssä, maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 2 ja 3 luvussa tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (/) 4 luvussa tarkoitettuja edellytyksiä ei olisikaan olemassa. Lunastettu kiinteistö tai sen osa voidaan antaa myös yhteisesti kahdelle tai useammalle henkilölle.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

maatalouden rakennetuista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 2 §:n 3 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Maataloustuotteen ensiasteen jalostukseen ja markkinointiin sekä maatalon toiminnan laajentamiseen maatalouden ulkopuolelle myönnettävistä tuista säädetään maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetussa laissa (1443/2006). Porotalouden ja luontaiselinkeino-

jen rakenteen parantamiseen myönnettävistä tuista säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa (/) ja kolttalaissa (253/1995).

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleisiin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

maaseutuelinkeinojen rahoituslain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 2 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1479/2007, seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (/) tai kolttalain (253/1995) mukaista elinkeinotoimintaa harjoittavalle maatilan asuinrakennusta tai perinympäristön säilyttämistä varten taikka vapaa-

ehtoisen velkajärjestelyn yhteydessä myönnettävään tukeen sovelletaan, mitä mainituissa laeissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

valtakunnallisen maaseudun kehittämisen ja tutkimuksen sekä maa- ja elintarviketalouden tutkimuksen rahoituksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtakunnallisen maaseudun kehittämisen ja tutkimuksen sekä maa- ja elintarviketalouden tutkimuksen rahoituksesta annetun lain (1477/2007) 1 §:n 2 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Maaseudun kehittämisohjelmaan sisältyvästä hanketuesta säädetään maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetussa laissa (1443/2006). Porotalouden ja luontaiselinkeinojen tutkimukseen myönnettävästä tuesta sää-

detään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleisiin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

Metsähallituksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Metsähallituksesta annetun lain (1378/2004) 6 §:n 2 kohta seuraavasti:

6 §

Julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksen julkisia hallintotehtäviä ovat:

2) erämaalaissa (62/1991), kalastuslaissa (286/1982), kolttalaissa (253/1995), maastoliikennelaissa (1710/1995), metsästyslaissa (615/1993), oikeudesta yleisiin vesialueisiin annetussa laissa (204/1966), pelastuslaissa

(379/2011), poronhoitolaissa, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa (/) ja ulkoilulaissa (606/1973) säädetty tehtävät;

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 3 §:n 1 momentin 1 kohta ja 17 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1787/2009, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *maatilalla* yhden tai useamman peltoa käsittävän tilan tai tilanosan muodostamaa maatalouden harjoittamiseen tarkoitettua yksikköä, jolla on maatalan tuotantosuunta huomioon ottaen tarpeelliset tuotantorakennukset; harjoitettaessa porotaloutta maatilaksi katsotaan myös porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa (/) tarkoitettu

porotaloustila tai luontaiselinkeinotila taikka niihin verrattava muu tila;

17 §

Luopuminen porotalouden harjoittamisesta

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna sukupolvenvaihdosluovutuksena ei kuitenkaan pidetä porojen ja tuotantorakennusten luovuttamista sellaiselle luovutuksensaajalle, joka on jo aikaisemmin ryhtynyt porotalouden harjoittajaksi siten, että hänelle on myönnetty poro-

talouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettu nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustuki tai sitä vastaava aikaisemman lainsäädännön mukainen tuki tilanpidon aloittamiseen taikka käynnistystuki.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

varainsiirtoverolain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 14 §, sellaisena kuin se on laeissa 52/2000, 1436/2009 ja 611/2010, seuraavasti:

14 §

Eräät maatalouselinkeinolainsäädännön mukaiset luovutukset

Veroa ei ole suoritettava, jos:

1) luovuttajana on valtio ja luovutus tapahtuu maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) tai kolttalain (253/1995) nojalla porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (/) tai kolttalain mukaisiin tarkoituksiin;

2) luovutuksensaajalle on myönnetty kiinteistön tai sen osan hankkimista varten 1 kohdassa tarkoitetun lain mukainen valtionlaina tai korkotukilaina taikka vastaavaan tarkoitukseen korkotukilaina maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 6 §:ssä tarkoitetun tuen yhteydessä;

3) luovutuksensaajan vastattavaksi on siirretty 2 kohdassa tarkoitettu laina tai 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua lainsäädäntöä vastaavan aikaisemman lainsäädännön mukainen laina, edellyttäen, että luovutuksensaajalle olisi voitu myöntää laina 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun lainsäädännön mukaan.

Verovapauden edellytyksenä on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antama todis-

tus siitä, että luovutus tapahtuu tai on tapahtunut 1 momentin 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen tai että luovutuksensaajalle on myönnetty 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu laina taikka että hänen vastattavakseen on siirretty 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu laina.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn kiinteistön tai sen osan hankintaan sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Veroa ei ole kuitenkaan suoritettava silloin, kun luovutus on tehty porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (/) voimaantulon jälkeen, mutta ennen tämän lain voimaantuloa, jos luovutuksensaajalle on myönnetty kiinteistön tai sen osan hankintaa varten mainitun lain mukainen laina ja laina olisi voitu myöntää myös porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) nojalla.

Tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen tehty kiinteistön tai sen osan luovutus on verosta vapaa myös, kun luovutuksensaajalle on kiinteistön tai sen osan hankintaa varten ennen lain voimaantuloa myönnetty porotalouden ja

luontaiselinkeinojen rahoituslain mukainen laina.

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2011
